

HAGSKÝRSLUR ÍSLANDS

STATISTICS OF ICELAND

II, 59

HANS OLUF HANSEN

MANNTAL 1729

Í ÞREMUR SÝSLUM

POPULATION CENSUS 1729 IN THREE COUNTIES

GEFIÐ ÚT AF HAGSTOFU ÍSLANDS

PUBLISHED BY THE STATISTICAL BUREAU OF ICELAND

RÍKISPRENTSMÍÐJAN GUTENBERG. REYKJAVÍK 1975

Efnisyfirlit.

Contents.

	Bls.
Formáli preface	3
On the author	3
Formáli höfundar	4
Author's preface (in English)	4
Inngangur introduction	5
Breytingar á hreppaskipan í hinum þrem sýslum síðan 1729 changes in communal boundaries in the three counties since 1729	13
Tölur tables	
1. Fólkið eftir hreppum, kyni, aldri og hjúskaparstétt <i>the population by communes, sex, age and marital status</i>	14
2. Fólkið eftir kyni, aldri (eins árs aldursfl.) og hjúskaparstétt. Hinar 3 sýslur <i>the population by sex, age and marital status (one year age groups). All 3 counties</i>	18
3. Börn yngri en 2ja ára eftir hreppum og aldri <i>children undir two years, by communes and age</i> ..	19
4. Börn hjóna eftir eigin aldri og aldri móður. Hinar 3 sýslur <i>marital children, by own age and by age of mother. All 3 counties</i>	20
5. Börn hjá hjónum eftir barnatölu og aldri móður. Hinar 3 sýslur <i>broods of marital children by size and by age of mother. All 3 counties</i>	22
6. Tímaskeið milli fæðinga hjónabandsbarna, eftir fæðingarröð. Hinar 3 sýslur <i>marital birthspaces by duration and by parity. All 3 counties</i>	23
7. Gagnkvæmur aldur hjóna, eftir sýslum <i>mutual age of married couples, by counties</i>	24
8. Upplýsingar um heilsufar, eftir kyni, aldri og sýslum <i>health characteristics by sex, age and counties</i> ..	26
9. Upplýsingar um atvinnu, eftir aldri og sýslum <i>occupational characteristics by age and counties</i> ..	26
10. Aðrar upplýsingar um fólkið, eftir aldri og sýslum <i>other characteristics of the population, by age and counties</i>	28
11. Húsbændur (flokkaðir A, B, C), eftir kyni, hjúskaparstétt og aldri <i>heads of household (classified: A, B, C), by sex, marital status and age</i>	30
12. Fjölskyldurnar eftir stærð og eftir tegund. Hinar 3 sýslur <i>the families by number of members and by type. All 3 counties</i>	31
Skilgreining á „fjölskyldutengsl“ og á „tegund fjölskyldu“ (tilheyrir töflu nr. 12) <i>definition of „family generations“ and „family types“ (refers to table no. 12)</i>	30
13. Heimili með fjölskyldum af tiltekinni tegund, eftir fjölskyldustærð og tölu heimilismanna <i>households with families of varying types, by number of family members and by number of household members</i>	32
14. Fólkið í hinum 3 sýslum — flokkað A, B, C — (sbr. töflu 11: A, B, C), eftir heimilisstærð, heimilisstöðu og aldri <i>the population in all 3 counties, classified as in table 11 (A, B, C), by size of household, position in household and age</i>	34
15. Mannfjöldi á öllu landinu samkvæmt manntali 1785, eftir sýslum, kyni og aldri <i>the Icelandic population according to census 1785, by counties, sex and age</i>	38
English summary	39
Áður útgefnar skýrslur um manntöl earlier publications on population censuses	40

Merking tákna, sem notuð eru í hagskýrslum.

Symbols used in this publication.

- „ merkir endurtekningu *sign of repetition.*
- merkir núll, þ. e. ekkert *nil.*
- 0 merkir, að talan sé minni en helmingur þeirrar einingar, sem notuð er *less than half of the unit used.*
- . er sett þar, sem samkvæmt eðli málsins á ekki að koma tala *in rubrics where figures as a matter of course do not occur.*
- ... merkir, að upplýsingar séu ekki fyrir hendi *not available.*
- * á eftir tölu merkir, að hún sé bráðabirgðatala eða áætlun *preliminary or estimated data.*
- , (komma) sýnir desimala *decimals.*
- ( ) (svigi) utan um tölu merkir, að hún sé ekki meðtalin í samtölu *figure not included in total.*

Formáli *preface.*

Höfundur þessa rits er danskur vísindamaður, Hans Oluf Hansen, fæddur árið 1939. Hann lauk prófi í sögu og norrænum fræðum frá Hafnarháskóla árið 1968. Þegar á háskólaárunum hneigðist hugur hans að félagsfræðilegum rannsóknarefnum, og síðan hann lauk prófi hefur hann mikið fengist við tölfræðilegar rannsóknir á sviði mannfjöldafræði. Sérstaklega hefur hann helgað sig vísindalegum aðferðum til könnunar og úrvinnslu á manntölum og öðrum mannfjöldagögnum frá fyrri tímum. Í því sambandi hefur hann sett upp kerfi til tölvuvinnslu á efnivið manntala og hliðstæðra gagna. Hann hefur samið mörg rit um þessi efni og hafa þau hlotið viðurkenningu víða um lönd meðal vísindamanna, sem fást við þessi fræði.

Hans Oluf Hansen hefur síðan 1973 verið lektor í mannfjöldafræði við námsbraut félagsvísinda í Hafnarháskóla, og hann starfar jafnframt við Tölfræðistofnun Hafnarháskóla (Københavns Universitets Statistiske Institut).

Eins og kemur fram í inngangi þessa rits telur Hans Oluf Hansen, að gömul íslensk manntöl, jarðabækur og hliðstæð gögn hafi að geyma mikilvægan efnivið til sögulegra og félagsfræðilegra rannsókna, og að nútíma rannsóknaraðferðir opni nýjar leiðir til að hagnýta hann. Hann kynnti sér íslensk gögn um þessi efni, er hann átti nokkurra mánaða námsdvöl við Þjóðskjalasafn Íslands árið 1966, og víðaði þá um leið að sér efni í prófritgerð, sem fjallaði um íslenska mannfjöldafræði. Auk þess rits, sem hér birtist, hefur hann samið ritgerð: „Valuation of Landed Property in Iceland c. 1700“, sem hefur ekki verið prentuð. Enn fremur liggur fyrir í handriti „Some Population Trends During and Prior to the Demographic Transition in Iceland“, þar sem tekin er til meðferðar mannfjöldapróun á Íslandi á tímabilinu 1840 til 1970.

Rit það, er hér birtist, var gefið út fjölritað árið 1971. Um það vísast til formála höfundar og inngangsins hér á eftir. Manntalið 1729 er að því er varðar bæði form og innihald nátegt manntalinu 1703, sem Þorsteinn Þorsteinsson fyrrverandi hagstofustjóri töflusetti og Hagstofan gaf út á sínum tíma (hagskýrsluhefti nr. II, 21). Þótti því sjálfsagt að taka góðu boði höfundar um, að Hagstofan gæfi rit þetta út í ritaflokki sínum, Hagskýrslum Íslands. Hagstofan hefur þýtt ritið á íslensku og búið það til setningar, en að öllu öðru leyti er það verk Hans Oluf Hansen.

Hagstofa Íslands, í nóvember 1974.

Klemens Tryggvason

On the author.

The author of this work, Hans Oluf Hansen, is Danish and was born in 1939. He graduated from Copenhagen University (history, Nordic philology, demography, computing) in 1968. In 1969 he became assistant professor and in 1973 associate professor at the Institute of Statistics, Demographic Division, at the same university. His research activities so far have been concentrated mainly on demographic analysis of historical population data in the Nordic countries. These activities have included design and development of computerized information systems for administration of data files consisting of population census registrations and individual data on the movement of populations. Some of the findings from this research have been published in various periodicals. Apart from the present one his works on demographic and social structures in Iceland include „Valuation of Landed Property in Iceland c. 1700“ (unpublished) and „Some Population Trends During and Prior to the Demographic Transition in Iceland“ (in progress).

Formáli höfundar *author's preface.*

Úrvinnsla gamalla manntalsgagna með nýjum hætti getur leitt til aukinnar þekkingar okkar á félagslegum og mannfjöldafræðilegum aðstæðum í þjóðfélaginu. Tilkoma nútíma tækni til vélvinnslu gagna hefur skapað ný viðhorf á þessu sviði, og framfarir á mannfjöldafræði á seinni árum koma hér einnig við sögu.

Í þessu riti eru birtar, í töfluformi, niðurstöður tölfraðilegrar úrvinnslu á manntali, sem tekið var á Íslandi árið 1729. Persónulistar þessa manntals voru mikilvægt tæki til prófunar á tölvuvinnslu-kerfi, sem höfundur hafði í smíðum til úrvinnslu á manntölum. Reiknistofnunin NEUCC við Tækniháskóla Danmerkur lét í té ókeypis tölvupjónustu til verksins.

Hagstofa Íslands gaf árið 1960 út töfluhefti um manntalið 1703 og var þar um að ræða mikilvægt framlag til úrvinnslu og töflusetningar á gömlum manntalsgögnum. Rit það, er hér birtist, er í þakkar-skuld við þetta rit Hagstofunnar og aðallega á tvennan hátt, annars vegar í sambandi við tildrög að töku þessara manntala, og hins vegar var úrvinnslunni hagað þannig, að unnt yrði að bera saman tölfraðilegar niðurstöður 1703 og 1729. Vegna skorts á tölfraðilegum upplýsingum um breytingar mannfjöldans á öndverðri 18. öld (ekki er unnt að gera sér tölfraðilega mynd af íslenskri fjölskyldu fyrr en um 1785), er litið svo á, að djúptæk athugun á sennilegu samspili mannfjöldabáta á þessu tímabili liggi utan við ramma þessa verks. Áhersla er einkum lögð á að athuga uppruna þessara tveggja manntala, samband þeirra innbyrðis og heimildagildi.

Höfundur þakkar herra Kristjáni Eldjárn, forseta Íslands, fyrir að hafa greitt götu þessa verks, og Hagstofu Íslands fyrir vandaða þýðingu og útgáfu ritsins. Prófessor P. C. Matthiessen las uppkast ritsins og lagði skerf til þess í gagnlegum viðræðum. Höfundur ber einn ábyrgð á villum og öðru því, sem áfátt kann að vera.

Hans Oluf Hansen.

Tölfraðistofnun Hafnarháskóla.

Author's Preface.

Re-processing of historical census forms may add considerably to our knowledge of human social and demographic structures. Such efforts have been greatly facilitated with the advent of modern electronic computing technology and recent developments in population research.

In this work is presented a collection of statistical tables worked up from the Icelandic population census of 1729, which served as an important test material at the development of an electronic data-system for processing of census forms. The computing center at the Technical University of Denmark, NEUCC, generously and free of charge put the necessary computing facilities at the disposal for the project.

A pioneer work in re-processing of historical census information was completed by Hagstofa Íslands in 1960 when a collection of statistical tables based on the general population census of 1703 was issued. The present collection is indebted to the 1703 collection mainly for two reasons, firstly because of the connection between the genesis of the two censuses, and secondly the 1729 tables have been shaped to allow statistical comparisons of basic socio-demographic structures in about 1703 and 1729. Due to the absence of information on the movements of the Icelandic population in the early 18th century — family reconstitution is infeasible in Iceland prior to c. 1785 — a well-evidenced discussion of the probable interplay of the demographic components in that period is deemed out of scope of this work. Specifically emphasized aspects are the genesis of the 1703 and 1729 censuses, their mutual relations, and their value as sources.

It remains for the author to express his gratitude to the President of Iceland, Mr. Kristján Eldjárn, for his promotion of this project, and to Hagstofa Íslands for careful translation and edition of the work. Prof. P. C. Matthiessen read an earlier draft of the manuscript and contributed with instructive discussions. The author is solely responsible for any error or shortcoming.

Hans Oluf Hansen.

Institute of Statistics, Copenhagen University.

Inngangur.

Introduction.

Gerð mannfjöldaskýrslna á sér langa sögu að baki á Norðurlöndum. Í Svíþjóð eru til heildartölur um fjölda íbúa og skiptingu þeirra eftir umdæmum, kynferði, aldri, hjúskaparstétt, starfi o. s. frv. frá 1749 og síðan með stuttum millibilum fram á okkar daga¹). Því miður var ekki tilgreindur aldur einstaklinga eftir hjúskaparstétt fyrir en árið 1870, er fyrst var tekið manntal að nútíma hætti²). Þetta er sennilega stærsti annmarkinn á hinum eldri mannfjöldaskýrslum Svíþjóðar. Í dansk-norska konungsríkinu voru tekin mörg manntöl á 18. og 19. öld³). Að undanteknu manntali á Íslandi 1785 hafa varðveist flestir, ef ekki allir, upphaflegir skráningarlistar allra manntala, sem tekin hafa verið á Íslandi. Þá er einnig til mikið safn sóknarmannatala hins dansk-norska konungsríkis allt frá því á miðri 17. öld⁴). Mikið safn af herkvaðningarskrám nær aftur á fjórða tug nítjándu aldar⁵), og almannaskrár liggja fyrir síðan 1924. Á grundvelli þessara gagna er auðvelt að gera töflur um fjölskyldur, samsetningu þeirra og annað, sem hér til heyrir.

Með smáfráviki frá skilgreiningu Sameinuðu þjóðanna á „manntali“, má segja, að það hugtak taki til gagnaöflunar, töflugerðar og birtingar mannfjöldaskýrslna, sem á ákveðnum tíma ná til allra einstaklinga, staddra eða búsettra á ákveðnu landsvæði⁶). Öll dönsk og íslensk manntöl, nema heildartalningin 1769, eru af þeirri tegund, sem tíðkast nú á dögum. Það er furðulegt, hve litla grein menn hafa í rauninni gert sér fyrir geysilegu mikilvægi manntala fyrri alda fyrir þjóðfélagsvísindin. Til þessa hefur lítið verið af því gert, að vinna manntölin með nútíma töflugerðaraðferðum, og skýra niðurstöðurnar í samræmi við kennisettingar í viðkomandi fræðigreinum. Úr dönskum og íslenskum manntölum fyrir 1870 er unnt að vinna miklu ýtarlegri töflur um mannfjöldann og samsetningu hans en úr sænskum manntölum frá sama tíma. Tölur um breytingar mannfjöldans fram til 1850 eru hins vegar miklu sundurliðaðri og fyllri í Svíþjóð en í löndum Danakonungs. Við rannsóknir á þjóðfélagsskipan og mannfjölda á Norðurlöndum fylla mannfjöldaskýrslur ríkjanna því hverjar í skörð annarra, og sameiginlegt heimildargildi þeirra verður enn meira fyrir bragðið.

1) Hagstofa Svíþjóðar: *Historisk statistik för Sverige. Del 1. Befolkning 1720—1967*, önnur útgáfa, bls. 20 (1969).

2) Sama rit, bls. 21.

3) Fjallað er um opinber manntöl í Danmörku í ritinu *Some Aspects of the Demographic Tradition in Denmark* eftir P. C. Matthiessen, bls. 193—96 (1970). Birt eru sýnishorn skráningareyðublaða og rakin tildrög og kringumstæður manntala í Danmörku í formálanum að *Statistisk Tabelværk, IV A, 8b*, bls. I—XL (1893) og í *Dansk Statistiks Historie 1800—1850* (1901), eftir Axel Holck. Öbirtar danskar manntalsheimildir — þ. á m. upphaflegir manntalslistar — eru geymdar í Ríkisskjalasafni Danmerkur (Rigsarkivet) í Kaupmannahöfn. Dansk-norska konungsríkið var við lýði til ársins 1814. Gerð er grein fyrir óprentuðum norskum mannfjöldagögnum og prentuðum norskum mannfjöldaskýrslum í ritinu *Population and Society in Norway 1735—1865* eftir Michael Drake, bls. 233—35 (1969). Sjá einnig þetta rit varðandi frekari vitneskju um þessi efni í Noregi. Ísland var hluti af danska konungsríkinu til 1918 og sambandsland Danmerkur til 1944. Óprentaðar heimildir um mannfjölda á Íslandi eru nú geymdar í Þjóðskjalasafni Íslands í Reykjavík. Skrá yfir opinberar hagskýralur, þ. á m. íslenskar mannfjöldaskýrslur 1801—1901, er birt í *Statistisk Årbog*, sem Hagstofa Danmerkur (Danmarks Statistik) gefur út. Til frekari vitneskju um íslensk manntalsrit sjá *Hagskýrslur Íslands II*, 47, bls. 1 (1969).

4) Yfirlit um dönsk sóknarmannatöl, tímabil þeirra og staðsetningar, er að finna hjá S. Nygård: *Danmarks kirkebøger. En oversigt over deres væsentligste indhold indtil 1891, Vejledende arkivregistraturer V*, gefið út af Ríkisskjalasafni Danmerkur (1933). Sjá einnig sérstök yfirlit um þetta efni, sem gefin hafa verið út af dönskum héraðsskjalasöfnum. Yfirlit um íslensk sóknarmannatöl er að finna í ritgerð Jóns Guðnasonar, *Prestþjónustubækur og sóknarmannatöl, Skrár Þjóðskjalasafns II*, útg. af Þjóðskjalasafni Íslands (1953).

5) Megindráttum í sögu danska herkvaðningarkerfisins er lýst í ritgerð eftir Knud Rasmussen, *Lægdsvænenet 1788—1914, Arkiv (tímarit) I*, 3, bls. 168—90 (1967). Sjá einnig sérstök yfirlit í dönskum héraðsskjalasöfnum.

6) *Demographic Yearbook 1955*, útg. af Sameinuðu þjóðunum, bls. 1 (1955).

Tilgangur þessa rits er að birta nokkrar töflur með niðurstöðum manntals, sem tekið var á Íslandi árið 1729. Það fór fram í þremur sýslum, Rangárvalla-, Árnes- og Hnappadalssýslum, en um 8000 einstaklingar alls voru teknir á skýrslu. Manntal þetta notaði höfundur í tilraunaskyni til samningar á tölvuvinnslukerfi, er nota megi til að vinna úr manntalslistum⁷⁾. Hér á eftir verður gerð grein fyrir baksviði þessara manntalsupplýsinga og lagt mat á traustleika þeirra, bæði eins og þær sjálfar liggja fyrir og með samanburði við manntalið 1703, sem Hagstofa Íslands vann úr og birti hún niðurstöðurnar á prenti árið 1960⁸⁾. Þar eð nothæf gögn um breytingar mannfjöldans á Íslandi á fyrri helmingi 18. aldar vantar, mundi grannskoðun á báðum manntölum krefjast miklu víðari könnunar en möguleg er á þessum vettvangi.

Innan dansk-norska konungsríkisins á 18. öld voru á Íslandi að sumu leyti sérstök skilyrði til þess, að mannfjöldagögn yrðu til. Illfært var að sigla skipum þess tíma milli Íslands og annarra landa, nema að sumarlagi. Erfiðar samgöngur innanlands, ásamt fjarlægð og einangrun eylandsins, torvelduðu stjórnarvöldum í Kaupmannahöfn að fylgjast stöðuglega með högum lands og þjóðar. Á 18. öld urðu landsmenn fyrir ógnarlegum áföllum, svo sem af völdum drepsóttu og eldgosa. Við það bættist, að veðurfarsbreyting til hins verra, sem staðið hafði lengi, náði sennilega hámarki á þessari öld⁹⁾. Til þess að danska stjórnin gæti betur glöggvað sig á aðstoðjandi vandamálum, lét hún taka sérstakt almennt manntal á Íslandi 1703 og 1785¹⁰⁾.

Manntalið á Íslandi 1703, sem náði til alls landsins og 50 358 einstaklinga, er fyrsta manntal í nútíma skilningi orðsins, sem tekið var á Norðurlöndum. — Nafnalistar hafa varðveist frá sérstakri skattskráningu, sem framkvæmd var um 1763¹¹⁾. Þessir listar eru sennilega eins og manntalsskrár, en töflur hafa auðsjáanlega aldrei verið unnar úr þeim. Ísland var með í hinni dönsku heildartalningu íbúa 1769. Birt hafa verið yfirlit með niðurstöðum hennar¹²⁾. Hinir upphaflegu nafnalistar manntalsins 1785 eru sennilega glataðir, en útdráttur úr þeim hefur verið unninn úr óbirtum mannfjöldagögnum í Þjóðskjalasafni Íslands, og tekinn saman í töflu, þar sem fram kemur heildaríbúatala, með flokkun eftir kyni, aldri (í tíu ára hópum) og sýslu¹³⁾. Þessi tafla er nú birt hér í fyrsta sinn (tafla 15).

Söguleg tildrög manntalanna 1703 og 1729 hafa verið rakin annars staðar og verður ekki frekar um það fjallað hér¹⁴⁾. Nægir að skýra frá því, að árin næst fyrir 1703 bárust stjórnarvöldum í Kaupmannahöfn miklar umkvartanir frá Íslandi

7) Sjá Hans Oluf Hansen, Computer Methods for Production of Socio-Demographic Statistics, *Cuadernos de Historia Economica de Catalunya*, VII, Barcelonaháskóli 1972.

8) Sjálfir nafnalistar manntalsins hafa verið gefnir út á prenti af Hagstofu Íslands: *Manntal á Íslandi árið 1703, tekið að tilhlutun Árna Magnússonar og Páls Vídalíns ásamt manntali 1729 í þrem sýslum* (1924—47). Töflur unnar úr nafnalistum manntalsins 1703 birtust í riti Hagstofu Íslands: *Manntalið 1703, Hagskýrslur Íslands II*, 21 (1960).

9) Sigurður Þórarinnsson: *Tefrokronologíske studier på Island*, bls. 153 (1944).

10) Erindisbréf Árna Magnússonar og Páls Vídalíns sem erindreka konungs á Íslandi, *Lovsamling for Island*, Bd. I, bls. 586 (1853).

11) Frumskrárnar eru hjá Þjóðskjalasafni Íslands. Þessi skráning var byggð á umburðarbréfi, sem gefið var út fyrir Noreg 23. september 1762, 4.—9. gr. Sjá *Lovsamling for Island*, Bd. III, bls. 452—55. Svo virðist sem orðið hafi að undanskilja börn yngri en 12 ára.

12) *Statistisch-Tabellarische Uebersicht der Volksmenge in den Königlich-Dänischen Staaten, Beylage in dem zweiten Theile der Materialien zur Dänischen Statistik*, Flensburg und Leipzig 1787. Aufsätze betreffend die im Jahre 1769 in den Königlich Dänische Staaten in Europa vorgenommene Volkszählung; von dem Herrn Stiftsamtman von Oeder zu Oldenburg. (Aus der dem Herausgeber von dem Verfasser mitgetheilten Handschrift). V. A. Heinze, *Sammlungen zur Geschichte und Staatswissenschaft*, 1ster Band, pp. 1—138, Göttingen 1789. Um tildrög manntalsins 1785 vísast til (Þsk. Ísl., 572), *Íslandske kommissionsprotokol*, 16. og 23. marts 1785.

13) *Manntalstöflur 1768—1785*, Þjóðskjalasafn Íslands.

14) Þorsteinn Þorsteinsson, Manntalið 1703, *Andvari, tímarit Hins íslenska hjóðvinafélags LXXII*, bls. 26—50 (1947). *Manntal á Íslandi árið 1703*, bls. VII—XVII, inngangur. *Hagskýrslur Íslands II*, 21, bls. 5—7, inngangsorð. Hannes Þorsteinsson, Um fyrirhugaðan flutning íslenskra manna til Grænlands 1729—1730. *Blanda*, útg. af Sögufélaginu, bls. 192—211 (1932).

vegna óvenjumikils harðæris í landinu¹⁵). Manntalinu 1729 var ætlað að afla stiftamtanni konungs á Íslandi einkagagna, er hann gæti stuðst við, ef til þess kæmi, að konungur fyrirskipaði honum að afla — með fortölum og e. t. v. með valdi — nokkurra íslenskra útflytjenda til Grænlands, í sambandi við áform um nýtt landnám þar¹⁶).

Ef þéttbýlisstaður er skilgreindur sem húsaþyrping með a. m. k. 300 íbúum, þá var enginn slíkur staður til á Íslandi utan Reykjavíkur fyrr en á ofanverðri níttjándu öld. Meira en 80% íbúanna unnu að staðaldri við landbúnað. Í hinu gamla bændasamfélagi var hver einstök jörð oftast nær einangruð frá öðrum bæjum, og stafaði það bæði af landfræðilegum ástæðum og ríkjandi búskaparlagi og erfðavenjum. Á 18. og 19. öld var það ekki fátítt, að á hverri jörð væru nokkur smábýli eða kot, sem fengið höfðu skika af landi höfuðbólsins, og var oft drjúgur spökur á milli þeirra. Höfuðbólið ásamt með hjáleigunum og kotunum voru frá fornu fari talin til einnar og sömu jarðar, enda þótt öll jarðareignin væri stundum ekki á einni hendi. Þeir hlutar jarðarinnar, sem voru ekki nytjaðir af eigandanum (eigendunum) voru leigðir út. Ef „heimili“ er skilgreint sem heild eins eða fleiri einstaklinga í sambyli og með sameiginlegt húshald, gátu því verið eitt eða fleiri heimili á hverri íslenski jörð. Smábýlin í útjaðri jarðarinnar nefndust hjáleigur, en kotbændurnir, sem oft höfðu ekkert jarðnæði, nefndust „húsfólk“. Þess kunna að hafa verið dæmi, að leiguliðar hafi aftur leigt út frá sér. Það orkar raunar tvímælis, hvort telja beri, að húsfólk, sem hafði ekkert jarðnæði sér til viðurværis, myndi sérstök heimili. Til samræmis við töflur manntals 1703 er húsfólk þó talið mynda sérstök heimili í töflunum hér á eftir.

Í umburðarbréfum, sem gefin voru út á Helgafelli í Helgafellssveit 5. október 1702 og á Staðarstað 21. október sama ár, fyrirskipuðu erindrekar konungs, Árni Magnússon og Páll Vídalín, sýslumönnum landsins að sjá um, að almennt manntal yrði tekið í hverri sýslu¹⁷). Að manntalslistunum fullgerðum skyldu þeir afhentir erindrekunum, þegar Alþingi kæmi næst saman, þ. e. sumarið 1703. Skráningin fór fram að mestu leyti í mars og apríl það ár. Á næstkomandi langaföstu skyldi í hverjum hreppi skrá þá sveitarómaga og utansveitarhúsgangsmenn, er staddir væru í hreppnum. Sérstakar skrár skyldu gerðar um aðkomið ölmusufólk.

Amtmaður konungs, Niels Fuhrmann, sendi út umburðarbréf 3. september 1729, að því er virðist upp á sitt eindæmi, og fyrirskipaði í því sýslumönnum í Snæfellsnes-, Mýra-, Borgarfjarðar-, Hnappadals-, Árnes-, og Rangárvallasýslum að láta skrá heimilisfólk, sem búsett væri í þessum sýslum¹⁸). Það er óvíst, hvort manntalslistar bárust frá öðrum sýslum en þeim þremur, sem síðast voru taldar. Manntalið var tekið í Rangárvalla- og Árnessýslum fyrir júl 1729, og heimilisfólk í Hnappadalssýslu var skrásett í september sama ár. Því má telja, að skrásetningarnar 1703 og 1729 hafi farið fram á vel skilgreindum tíma.

Í manntali 1703 voru tæplega 500 einstaklingar, einkum flakkarar, skráðir á tveimur eða fleiri stöðum¹⁹). Hreppstjórnarnir vildu ekki gera lítið úr sveitarþyngslunum, sem á þeim hvíldu. En í manntali 1729 kemur það varla fyrir, að flakkarar séu skráðir. Manntalslistar bárust frá hverjum einasta hreppi landsins 1703 og frá öllum hreppum sýslanna þriggja 1729. Flestar jarðir á Íslandi hafa haldið sömu

15) Gerð er grein fyrir sumum tildrögum að erindrekstri Árna Magnússonar og Páls Vídalíns í grein Jóns Jónssonar. *Fæstebondens kår på Island i det 18. århundrede*, (*Dansk Historisk Tidsskrift*, 6. fl., 4. bd. bls. 618 og áfram (1892—94).

16) Hannes Þorsteinsson, s. st., bls. 205—06.

17) *Manntal á Íslandi árið 1703*, bls. XVII.

18) *Bréfabók amtmanns árið 1729*, bls. 263—69 (tilvitnun eftir Hannesi Þorsteinssyni, s. st., bls. 205, aths. 1).

19) *Hagakýrslur Íslands II*, 21, bls. 6.

nöfnum í aldaradír. Íslendingar hafa allt fram á okkar daga verið ákaflega fastheldnir á nöfn býla sinna. Samanburður á jarðatölum frá því um 1695, 1702—14 og frá fimmta tug nítjándu aldar við manntölin úr sýslunum þremur 1703 og 1729 leiðir í ljós, að hver einasta jörð, að heita má, er tekin með í manntalinu 1729²⁰).

Manntalslistarnir í Hnappadalssýslu 1729 voru vottfestir af þingvitnismönnum²¹). Gagnstætt því, sem átti sér stað í Árnæssýslu og Hnappadalssýslu, kom það oft fyrir í Rangárvallasýslu, að sleppt væri skrásetningu á heimilisfólki embættismanna (veraldlegra og andlegra), og virðist sem það hafi verið gert vísvitandi í því skyni að koma í veg fyrir, að slíkt fólk yrði flutt til Grænlands²²). Árið 1703 hafði ekki verið nein bein ástæða til þess að koma sér undan skráningu.

Miðað við þá afkomumöguleika, sem ríktu á landinu fram yfir miðja 19. öld, var það mjög þéttbýlt árið 1703. Búið var á hverju því býli, sem gaf af sér lágmark nauðpurfta til framfærslu, en af því hlýtur að hafa leitt, að þegar harðnaði í ári, t. d. í illu árferði eða þegar eldgos urðu, hafa þeir, sem bjuggu við verstar aðstæður, átt mjög erfttt uppdráttar. Jarðabók áður nefndra erindreka konungs var tekin saman á árunum 1702—14, þ. e. á áraskeiði, er óskaplega mannskæður bólusóttarfaraldur gekk yfir landið, en það var um 1707. Samanburður á Jarðabókinni við manntalslistana 1703 og 1729, hvora fyrir sig, gefur nokkra hugmynd um afleiðingar drepstóttarinnar²³). Fólkinu fækkaði verulega og mörg býli, sem áður voru byggð, lögðust í eyði²⁴). Samanburður Jarðabókar 1702—14 við manntalslistana 1729 leiðir í ljós, að því fór mjög fjarri, að íbúum sýslanna þriggja hefði árið 1729 fjölgað aftur upp í íbúatölur þeirra áður en drepstóttin gekk yfir. Heildartala íbúa í hinum þremur sýslum var sem hér segir 1703 og 1729:

	1703	1729	Fækkun 1703—1729
Árnæssýsla	5 216	4 607	11,7%
Rangárvallasýsla	4 251	2 855	33,0%
Hnappadalssýsla	640	615	3,9%
Samtals í hinum 3 sýslum	10 107	8 077	20,1%
Samtals á Íslandi öllu	50 358		

Mikill munur er á breytingum mannfjöldans í sýslunum þremur frá 1703 til 1729. Hin mikla mannfækkun í Rangárvallasýslu á tímabilinu frá 1707 til 1729 kann, auk bólufaraldursins og vantalningar í manntalinu 1729, að hafa stafað af uppblæstri og sandfoki þar í sýslunni á þessum árum. Talan 8 077 gefur til kynna lágmarksfjölda þess fólks, sem bjó í sýslunum þremur 1729. Þar sem breytingar á mannfjöldanum í hinum ýmsu byggðarlögum landsins kunna að hafa verið mjög mismunandi, er ætlan um íbúatölu alls landsins 1729 mjög mikilli óvissu bundin.

20) Jarðatalið 1695 er birt í riti Björns Lárússonar, *The Old Icelandic Land Registers* (1967). Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns, bd. I—II, útg. af Hinu íslenska fræðafélagi í Kaupmannahöfn (1913—1943). Ormur Daðason, *Jarðabók yfir Dalasýslu 1731*, útg. af Magnúsi Má Lárússyni (1965). *Jarðatal á Íslandi*, útg. af J. Johnsen (1847). Skrá yfir meiri háttar óbirt íslensk jarðatöl er að finna í RA 167 fol., Ríkisskjalasafn Danmerkur (*Arkivafleveringerne fra Rigsarkivet til Island i årene 1904 og 1927*). Af jarðatölunum ber að nefna skrár Skúla Magnússonar (1760—69, 23 bindi) og jarðatalið frá 1802—04 (23. bindi). Þessi gögn eru nú varðveitt í Þjóðskjalasafni Íslands. Í formálanum að Jarðatali Johnsens og í *Lýsingu Íslands*, bd. III, eftir Þorvald Thoroddsen, bls. 77—90 (1919), er að finna frekari vitneskju um óþrentuð jarðatöl íslensk eftir 1703.

21) *Manntal á Íslandi árið 1703*, bls. 639, 640, 643.

22) Tala heimila, þar sem slík vantalning átti sér stað var sem hér segir í hinum þremur sýslum: Rangárvallasýsla 14, Árnæssýsla 2, Hnappadalssýsla 0.

23) Bréf frá Árna Magnússyni til dönsku stjórnarinnar, dags. 20. júní 1709, birt í Arne Magnussen, *Embættsskrivelser og andre offentlige akstyttykker*, nr. 10—11, bls. 327, útg. af P. E. K. Kålund (1916).

24) Jón Steffensen, *Líkamsvöxtur og lífsafkoma Íslendinga*, tafla III—V, bls. 295 og 297—98, *Saga, tímarit Söguélags II*. 1 (1954—56).

Hvort samræmis gætir í skráningu upplýsinga, er vitaskuld undir því komið, að hve miklu leyti hefur verið lagður sami skilningur í þau atriði, er upplýst skyldu við manntalsskráninguna. Áreiðanleiki skráningar fer auk þess eftir því, hve satt og rétt hver einstaklingur hefur svarað þeim spurningum, sem fyrir hann voru lagðar, og að hve miklu leyti teljendur komu þeim svörum réttilega til skila á manntalslistunum.

Prentuð eyðublöð voru ekki notuð við manntölin 1703 og 1729. Samkvæmt umburðarbréfinu, sem erindrekar konungs sendu öllum sýslumönnum landsins í október 1702, skyldi skrá nafn og föðurnafn, aldur og atvinnu húsbónda hvers heimilis, eiginkonu hans, barna og annars heimilisfólks. Það fólk, er dveldist á heimilinu um stundarsakir, skyldi skráð þar, sem það væri heimilisfast. Manntalið 1703 var greinilega haft til fyrirmyndar, þegar manntalið 1729 var tekið. Upplýsingaratriði beggja manntala voru svo að segja alveg þau sömu. Manntalið 1729 var í rauninni skráning „de jure“.

Augljóst er, að túlkun sumra fyrirmæla umburðarbréfsins hefur vafist mjög fyrir mönnum. Teljorum var að nokkru leyti í sjálfsvald sett að ákveða, hvernig skilgreina bæri það, er upplýsinga skyldi aflað um. Þetta átti við um atriði, sem voru ekki skilgreind sérstaklega í umburðarbréfinu, svo sem „stöðu í fjölskyldu“, „stöðu á heimili“ og „hjúskaparstétt“. Stundum voru látnar í té upplýsingar um atriði, sem ekki var óskað eftir, svo sem um heilsufar og fleira.

Hér á eftir er sýnt, að hve miklu leyti upplýst var um kyn, aldur, heilsufar og starf einstaklinga í manntölum 1703 og 1729, hvoru um sig:

	1703	1729
Kynferði	100,0%	100,0%
Aldur	99,3%	99,0%
Heilsufar	4,6%	1,0%
Atvinna	3,4%	17,9%

Upplýsingar um aldur og heilsufar eru tiltölulega fyllri 1703 en 1729. Um starf er þessu öfugt farið. Heilsufarsupplýsingar eru mjög mistíðar í hinum þremur sýslum. Um það bil 95% allra upplýsinga um heilsufar eru úr Hnappadalssýslu, en í henni bjuggu 7,6% alls þess mannfjölda, sem tekinn var á skrá í manntalinu 1729. Að bera við vanheilsu kann að hafa verið ein leiðin til að komast hjá því að verða fluttur nauðugur til Grænlands.

Aldur í manntölunum 1703 og 1729 miðast við síðasta afmælisdag, þ. e. tilfærð eru „fullnuð ár“. Aldur barna á fyrsta ári er oft talinn í dögum, vikum, mánuðum eða þau sögð veturgömul. Fyrir fólk, sem náð hefur fertugsaldri, er það áberandi, að of margir eru með aldursár, sem enda á 0 eða 5. Og enn meira áberandi er — fyrir þritugt fólk og eldra — að aldursár stendur frekar á jafnri tölu en oddatölu. Það er einnig áberandi, að börnum á fyrsta ári er slengt saman í aldurshópa. Mjög fá börn eru skráð með aldur á bilinu 29 til 52 vikur. Sjá töflur 2 og 3. Mikill munur er á tölu karla og kvenna á sumum aldurs skeiðum 1703 og 1729, eins og kemur fram í eftirfarandi yfirliti, er sýnir tölu karla á 1 000 konur fyrir 5 ára aldursflokka:

	1703	1729		1703	1729		1703	1729
0—4 ára ...	960,0	969,8	35—39 ára ...	761,5	828,3	65—69 ára ...	567,7	628,4
5—9 „ ...	953,8	935,4	40—44 „ ...	762,1	808,3	70—74 „ ...	511,4	614,4
10—14 „ ...	926,4	1066,2	45—49 „ ...	803,4	887,8	75—79 „ ...	492,5	571,4
15—19 „ ...	889,6	880,3	50—54 „ ...	761,4	992,1	80—84 „ ...	434,6	732,1
20—24 „ ...	896,9	970,5	55—59 „ ...	696,7	611,5	85—89 „ ...	576,9	333,3
25—29 „ ...	897,1	838,8	60—64 „ ...	583,5	674,4	90 ára og eldri	444,4	133,3
30—34 „ ...	876,2	810,2						

Hér koma fram samverkandi áhrif gallaðrar manntalsskráningar og breytilegra heilsufarsástæðna á liðnum árum. Sömu öfl eru að verki þar, sem er áberandi munur á tölu karla eða kvenna í samlægum aldurshópum.

Af ákvæðum umburðarbréfsins með fyrirmælum um töku manntalsins 1703 mátti ráða, að hjúskaparstétt skyldi skráð á skýrslu og var húsbóndi á heimili nefndur sérstaklega í því sambandi. Það, sem áður hefur verið sagt um heldur slæga framkvæmd manntalsskráningar 1729 í Rangárvallasýslu, er augljóst einnig að því er varðar skráningu þar á giftum og ekki-giftum. Þar í sýslu verður oftsinnis að ráða það af samhenginu, hvort fólk er gift eða ekki, t. d. af orðalagi eins og „börn þeirra“, „kona hans“ o. s. frv. Í töflu 2 er þess vegna gerður greinarmunur á því fólki, sem beinlínis er sagt gift, og á því, sem af samhenginu má ráða, að sé gift. Það rýrir nokkuð gildi beggja þessara manntala, að iðulega verður að ráða það af líkum, hvar skipa skuli fólki í hjúskaparstétt. — Í eftirfarandi yfirliti er húsráðendum 1703 og 1729 skipt eftir kyni og hjúskaparstétt, í beinum tölum og hlutfallslega, og þar kemur einnig fram tala húsráðenda á hverja 100 íbúa í hverri tegund hjúskaparstéttar fyrir sig:

	1703			1729		
	(1)	(2)	(3)	(1)	(2)	(3)
Karlar, kvæntir	5 673	69,4	97,3	1 072	77,7	95,5
Karlar, ókvæntir	983	12,0	6,0	191	13,8	7,3
Ekklar	390	4,8	69,8	4	0,3	*
Konur, ógiftar	714	8,7	3,6	12	0,9	0,4
Ekkjur	417	5,1	24,0	101	7,3	*
Samtals	8 177	100,0	.	1 380	100,0	.
Karlar samtals	7 046	86,2	30,8	1 267	91,8	34,3
Konur samtals	1 131	13,8	4,1	113	8,2	2,6

Skýringar: (1): Fjöldi húsbænda. (2): Hundraðshluti af heildartölu húsbænda. (3): Hundraðshluti af heildartölu einstaklinga í hverri tegund hjúskaparstéttar.

*: Tala ekki fyrir hendi.

Stofnunarheimili voru nær engin á Íslandi 1703 og 1729. Samkvæmt yfirlitinu hér fyrir ofan voru 97,3% þeirra karla, sem skráðir voru kvæntir 1703, húsbændur (1729: 95,5%), og 69,4% þeirra karla, sem voru húsbændur 1703, voru kvæntir (1729: 77,7%). Í hinu gamalgróna íslenska þjóðfélagi jafngilti það að vera kvæntur maður að verulegu leyti því að vera húsbóndi, og gagnkvæmt. Af þessu má þó að sjálfsögðu ekki draga þá ályktun, að skráning hjúskaparstéttar hafi verið rétt og tæmandi við manntölin 1703 og 1729. Birtar töflur manntala á 19. öld fela ekki í sér flokkun húsbænda eftir kynferði og hjúskaparstétt, sem er samþærileg við þá flokkun, sem er í yfirlitinu hér fyrir ofan. Sú spurning getur vaknað, hvort hlutfall giftra samkvæmt manntölum 1703 og 1729 sé rétt. Tala fólks, sem skráð er gift, beinlínis eða óbeinlínis, er lágmarkstala, á sama hátt og sá fjöldi fólks, sem er skráður alls í hverjum aldursflokki, er það. Hlutfall gifts fólks ætti þó

ekki að verða of lágt, nema það, sem vantað hefur á fulla talingu, hafi skipst á annan hátt eftir hjúskaparstétt en mannfjöldinn í heild. Upplýsingar eru ekki fyrir hendi til að svara þeirri spurningu, hvort hér er um skekkju að ræða. Hið lága hlutfall gifts fólks við manntölin 1703 og 1729 virðist þó vera einkenni mannfjöldans á Íslandi varðandi hjúskaparstétt eins og það var í manntölum fram yfir miðja 19. öld, fremur en að um sé að ræða greinilega undantekningu frá þeim²⁵).

Fjölskyldan hefur jafnan skipað mikið rúm í huga Íslendinga. Því má gera ráð fyrir, að fjölskyldutengsl milli heimilisfólks séu skráð með nákvæmni. Skráning fjöðurnafna í manntalinu kemur heim við þessa ályktun. Við samningu á töflum 12 og 13 hefur eingöngu verið tekið tillit til fjölskyldutengsla, sem koma beinlínis fram á manntalslistum. Einstaklingar án tilgreindra fjölskyldutengsla á manntalslista eru taldir heimilisfólk, en utan fjölskyldu. Tala fjölskyldumeðlima á heimilum samkvæmt töflum er því lágmarkstala.

Skipting mannfjöldans eftir stærð og tegund heimilis, aldri og heimilisstöðu er sýnd í töflu 14, en hér fer á eftir yfirlit um efni hennar:

Heimili

Heimilisstaða	húsfólks	hjáleigubænda	annarra	Alls
Húsráðandi	1,00	1,00	1,00	1,00
Húsmóðir	0,40	0,90	0,79	0,78
Börn innan 15 ára	0,43	1,93	1,70	1,63
Aðrir ættingjar	0,10	0,50	0,84	0,72
Fjölskyldan sjálf	1,93	4,33	4,33	4,13
Vinnufólk og lausafólk .	0,11	0,60	1,17	0,99
Samtals	2,04	4,93	5,50	5,12
Aðrir	0,14	0,41	0,74	0,63
Alls	2,18	5,34	6,24	5,75

Heimilisfólk á biskupssetrinu að Skálholti, 59 manns, er ekki talið í þessu yfirliti, né heldur 77 manns aðrir, sem aldur eða heimilisstaða eða hvort tveggja var ótilgreint um. Við samanburð meðaltala í yfirlitinu verður að sjálfsögðu að hafa í huga, að innan hinna þriggja heimilisflokka kann að vera munur á því, að hve miklu leyti staða á heimili er upplýst á manntalslistum. Meðalstærð og skipan allra heimila er fundin með því að nota sem vog mannfjölda í hverjum flokki heimila, en hann skiptist eins og hér segir 1703 og 1729 á öllu landinu og í Rangárvalla-, Árnes- og Hnappadalssýslum:

	Bændabýli	Hjáleigur	Heimili húsfólks	Alls
1703, allt landið	81,6%	3,1%	15,3%	100,0%
1703, sýslurnar þrjár ..	77,1%	20,3%	2,6%	100,0%
1729, sýslurnar þrjár ..	83,0%	5,1%	11,9%	100,0%

Tala fólks á heimilum bænda 1729 verður ekki fundin nema sem afgangsstærð, þar sem það var sjaldan tekið fram um húsráðendur í manntalinu 1729, að þeir væru bændur, þó að svo væri. Telja má, að mun minna vanti á, að hjáleigubændur

25) Sjá einnig um áreiðanleik skráningar á hjúskaparstétt 1703 í ritgerð eftir J. Hajnal: *European Marriage Patterns in Perspective*, sem birtist í *Population in History*, útg. af D. V. Glass og D. E. C. Eversley (1965), bls. 137—38.

séu skráðir sem slíkir. Í yfirlitinu næst hér á undan munu því eilítið of fáir vera taldir til hjáleigna, en of margir til bændabýla að sama skapi. Ljóst er þó, að hús-fólki hefur fjölgað í sýslunum þremur frá 1703 til 1729 og hjáleigubændum fækkað. Meðalstærð og -skipan heimila 1703 og 1729 er því ekki vel sambærileg og sama á við um samanburð milli flokka heimila í yfirliti hér á undan. Fjöldi eins manns heimila húsfólks veldur því, að meðalstærð fjölskyldna var aðeins 4,13 manns 1729. Í yfirlitinu hér á eftir er sýnd heimilisskipanin 1703 og 1729 á tveggja manna heimilum og stærri. Það sést af síðasta yfirliti, að meðaltalsvogin, þ. e. skipting mannfjöldans eftir flokkun heimila, er svipuð á öllu landinu 1703 og í Rangár-valla-, Árnes- og Hnappadalssýslum 1729.

	Allt landið 1703	Sýslurnar þrjár 1729
Heimilisstaða		
Húsráðandi	1,00	1,00
Húsmæður	0,74	0,82
Börn innan 15 ára	1,39	1,72
Aðrir ættingjar	1,19	0,77
	<hr/>	<hr/>
Fjölskyldan sjálf	4,32	4,31
Vinnufólk og lausafólk	1,25	1,06
	<hr/>	<hr/>
Samtals	5,57	5,37
Sveitarómagar (og flakkarar 1703)	0,94	0,67*
	<hr/>	<hr/>
Alls	6,51	6,04

Texti næst fyrir neðan efra yfirlit á bls. 11 (heimilisfólk í Skálholti o. fl.) á einnig við þetta yfirlit.
*) Reiknuð afgangsstærð.

Með hliðsjón af áður nefndum annmörkum á samanburði, er furðu mikið sam-ræmi milli meðalstærðar fjölskyldu í 2ja manna heimilum og stærri 1703 (4,32) og 1729 (4,31). Eins manns heimili bændu og hjáleigubændu voru mjög fá 1729 og á því þetta sama við báða þá fjölskylduflokka (meðalfjölskylda 4,33 manns). Börn innan 15 ára voru að meðaltali fleiri á fjölskyldu 1729 en 1703, en „aðrir ættingjar“ færri. Vinnufólk og lausafólk að meðaltali á heimili var hins vegar allmiklu fleira 1703 en 1729, 1,25 við fyrra manntalið og 1,06 við hið síðara. Hugsanlegt er, að fleiri börn hafi vegið á móti færra vinnu- og lausafólki. Tala sveitarómaga er reiknuð afgangsstærð 1729. Virðast þeir hafa verið færri í sýslunum þremur 1729 en á öllu landinu 1703. Nokkur vanskráning er möguleg við manntalið 1729 og er meðal-stærð heimilis þess vegna lágmark þess, sem rétt er. Einkum er líklegt, að vinnu-fólk, lausafólk og sveitarómagar hafi fallið undan skráningu. — Að öllu þessu athuguðu mun mega álykta, að stærð og skipan heimila á Íslandi hafi verið lítið háð breytilegri dánartíðni og breyttum ytri skilyrðum, svo sem árferði og jarð-vegröskun.

Blóðtengsl milli fjölskyldumeðlima koma fjarri því alltaf fram á manntals-listum. Þess vegna er engan greinarmun hægt að gera í töflum 4—6 á alsystkinum og hálfystkinum. Líkurnar á því, að barn sé talið afkvæmi annarrar konu en þeirrar, sem það ól, fara vafalaust vaxandi með aldri barnsins.

Íslensku manntölin 1703 og 1729 eru heillandi viðfangsefni fyrir nútíma vísindi á sviði félagslegra mannfjöldarannsókna. Með hliðsjón af tildrögum þessara manntala og af sambandinu milli þeirra, verður efniviður þeirra að teljast mjög mikilvæg heimild um íslenska byggð og um samspil mannfjöldabreytinga á Íslandi áður en tæknivæðing landsins hófst.

Breytingar á hreppaskipan í hinum þrem sýslum síðan 1729.

Changes in communal boundaries in the three counties since 1729.

Hreppar í hinum þrem sýslum voru sem hér segir 1729 (sbr. töflu 1, þar sem sýndur er mannfjöldi í hverjum hreppi eftir kyni):

Rangárvallasýsla: Eyjafjallasveit, Austur-Landeyjahreppur, Vestur-Landeyjahreppur, Fljótshlíðarhreppur, Hvolhreppur, Rangárvallahreppur, Landmannahreppur, Holtamannahreppur.

Árnessýsla: Gaulverjabæjarhreppur, Stokkseyrarhreppur, Sandvíkurhreppur, Hraungerðishreppur, Villingaholtshreppur, Skeiðahreppur, Gnúpverjahreppur, Hrunamannahreppur, Biskupstungnahreppur, Grímsneshreppur, Þingvallahreppur, Ölfushreppur, Selvogshreppur.

Hnappadalssýsla: Kolbeinsstaðahreppur, Eyjahreppur, Miklaholtshreppur.

Engar breytingar hafa orðið á sýslumörkum Rangárvallasýslu og Árnessýslu síðan 1729. Hnappadalssýsla var sameinuð Mýrasýslu með konungsráðgjafi 9. ágúst 1786, en tekin undan Mýrasýslu og sameinuð Snæfellsnessýslu með bréfi dómsmálastjórnar 4. mars 1871.

Breytingar á hreppamörkum hafa orðið sem hér segir:

Eyjafjallahreppi var skipt í Austur- og Vestur-Eyjafjallahrepp með bréfi dómsmálastjórnar 9. mars 1869.

Holtamannahreppi var skipt í Ásahrepp og Holtahrepp með landshöfðingjabréfi 11. júlí 1892.

Djúpárhreppur var myndaður úr hluta Ásahrepps með bréfi atvinnu- og samgöngumálaráðuneytis 13. janúar 1936.

Eyrbakkahreppur var myndaður úr hluta Stokkseyrarhrepps með landshöfðingjabréfi 15. mars 1897. Samkvæmt ákvæði í lögum nr. 52/1946 var Flóagafstorfan í Sandvíkurhreppi lögð til Eyrbakkahrepps, með gildistöku 1. janúar 1947.

Selfosshreppur var stofnaður með lögum nr. 52/1946 og voru til hans lagðir hlutar úr Sandvíkurhreppi, Hraungerðishreppi og Ölfushreppi. Lög þessi tóku gildi 1. janúar 1947.

Með stjórnarráðsbréfi 18. sept. 1907 var jörðin Laxárdalur í Hrunamannahreppi lögð til Gnúpverjahrepps.

Með stjórnarráðsbréfi 21. nóv. 1905 var Laugardalshreppur myndaður úr hluta Grímsneshrepps.

Með bréfi dómsmálastjórnar 2. nóv. 1861 var Grafningshreppur myndaður úr hluta Þingvallahrepps. Með bréfi Rentukammersins 6. des. 1828 var Grafningshreppur sameinaður Þingvallahreppi. Með því að Grafningshreppur var ekki við lýði 1729, hefur hann þannig orðið til milli þessara tveggja ára, 1729 og 1828, og þá að mestu eða öllu úr Ölfushreppi.

Með bréfi félagsmálaráðuneytis 13. mars 1946 var Hvergerðishreppur myndaður úr hluta Ölfushrepps.

Engar breytingar hafa orðið á mörkum þeirra þriggja hrepps, sem 1729 mynduðu Hnappadalssýslu.

Heimildarmaður ofan greindra upplýsinga er Lýður Björnsson sagnfræðingur.

**Tafla 1. Fólkið eftir hreppum,
The population by communes,**

Aldur	Eyjafjallasveit					Austur-Landeyjahreppur					Vestur-Landeyjahreppur				
	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls
	(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)	
0—4	—	65	—	61	126	—	23	—	13	36	—	18	—	21	39
5—9	—	49	—	50	99	—	13	—	22	35	—	15	—	21	36
10—14	—	38	—	35	73	—	15	—	13	28	—	14	—	15	29
15—19	1	37	—	55	93	—	9	—	12	21	—	16	—	26	42
20—24	1	34	6	22	63	—	11	2	7	20	—	12	1	9	22
25—29	14	20	16	9	59	1	8	3	4	16	2	3	4	6	15
30—34	10	11	15	11	47	6	3	4	4	17	7	8	9	2	26
35—39	15	5	22	7	49	5	1	7	5	18	7	2	3	3	15
40—44	11	3	9	9	32	6	3	6	2	17	6	3	7	6	22
45—49	14	7	12	9	42	5	—	2	2	9	7	1	7	4	19
50—54	7	2	2	7	18	5	2	5	—	12	4	2	3	1	10
55—59	3	2	6	6	17	2	—	2	4	8	2	—	3	3	8
60—64	5	1	5	18	29	2	—	1	2	5	2	4	1	4	11
65—69	10	5	5	10	30	3	2	5	5	15	—	3	—	9	12
70—74	2	1	—	11	14	1	1	1	4	7	—	3	—	7	10
75—79	4	5	1	5	15	2	1	—	5	8	—	2	—	3	5
80—84	2	4	—	5	11	1	2	—	2	5	—	2	—	2	4
85—89	—	1	—	3	4	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
90—94	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
95—99	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ótilgreint	2	7	2	7	18	—	1	1	1	3	1	11	—	—	12
Alls	101	298	101	344	844	39	96	39	107	281	38	119	38	142	337

**kyni, aldri og hjúskaparstétt.
sex, age and marital status.**

Aldur	Fljótshlíðahreppur					Hvolhreppur					Rangárvallahreppur					Landmannahreppur				
	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls
	(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)	
0—4	—	17	—	29	46	—	15	—	19	34	—	17	—	19	36	—	12	—	20	32
5—9	—	15	—	17	32	—	9	—	7	16	—	21	—	12	33	—	14	—	14	28
10—14	—	18	—	6	24	—	10	—	6	16	—	19	—	18	37	—	9	—	15	24
15—19	—	12	—	16	28	—	10	—	11	21	—	20	—	15	35	—	11	—	12	23
20—24	1	7	2	4	14	—	7	1	6	14	1	7	1	10	19	—	5	—	10	15
25—29	2	2	3	5	12	3	2	3	4	12	1	4	1	4	10	3	5	3	1	12
30—34	6	4	5	5	20	3	4	5	2	14	3	1	7	5	16	3	3	6	5	17
35—39	8	1	4	3	16	4	—	2	1	7	3	3	2	2	10	7	2	2	8	19
40—44	1	3	9	4	17	3	—	8	1	12	4	2	8	6	20	—	2	7	2	11
45—49	6	2	2	—	10	4	—	2	1	7	3	1	7	3	14	5	3	2	2	12
50—54	1	1	2	3	7	3	1	1	—	5	7	—	2	3	12	3	—	2	2	7
55—59	3	1	2	1	7	2	1	2	—	5	3	2	3	—	8	1	1	2	1	5
60—64	1	1	1	3	6	3	—	3	2	8	7	2	2	6	17	2	—	1	1	4
65—69	—	3	—	2	5	1	1	1	3	6	2	4	—	4	10	1	2	1	4	8
70—74	1	1	—	7	9	2	1	—	—	3	—	2	1	5	8	1	1	1	2	5
75—79	—	—	—	2	2	—	1	—	2	3	—	—	—	5	5	1	1	—	9	11
80—84	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3	—	1	—	1	2
85—89	—	—	—	1	1	1	—	1	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90—94	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—
95—99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Ótilgreint	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3	—	2	—	2	—	—	2	—	—	2
Alls	30	89	30	110	259	29	63	29	68	189	34	108	34	122	298	27	74	27	109	237

(1): Giftir, þar með taldir giftir, þótt það sé ekki beinlínis tekið fram á manntalslista *married including persons implicitly registered as married*. (2): Ógiftir *unmarried*. — Aldur: *age*. Ka(rlar): *males*. Ko(nur): *females*. Alls: *total*. Ótilgreint: *unknown*.

(1): Giftir, þar með taldir giftir, þótt það sé ekki beinlínis tekið fram á manntalslista *married including persons implicitly registered as married*. (2): Ógiftir *unmarried*. — Aldur: *age*. Ka(rlar): *males*. Ko(nur): *females*. Alls: *total*. Ótilgreint: *unknown*.

Tafla 1. (frh.). Fólkið eftir hreppum, kyni, aldri og hjúskaparstétt.

Aldur	Gnúpverjahreppur					Hrunamannahreppur					Biskupstungnahreppur					Grímsneshreppur					Þingvallahreppur					Ölfushreppur					Selvogshreppur				
	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls					
	(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)			
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)					
0—4	—	14	—	12	26	—	32	—	22	54	—	23	—	31	54	—	38	—	36	74	—	3	—	2	5	—	47	—	41	88	—	7	—	10	17
5—9	—	11	—	11	22	—	27	—	31	58	—	21	—	21	42	—	28	—	28	56	—	1	—	2	3	—	33	—	29	62	—	7	—	7	14
10—14	—	7	—	11	18	—	25	—	24	49	—	22	—	33	55	—	20	—	31	51	—	3	—	4	7	—	35	—	29	64	—	7	—	4	11
15—19	—	12	1	15	28	—	18	—	29	47	—	35	1	35	71	—	26	—	23	49	—	3	—	4	7	—	33	—	32	65	—	2	—	3	5
20—24	—	12	1	9	22	1	16	2	13	32	—	13	3	11	27	1	18	3	20	42	—	4	—	7	11	2	11	4	18	35	1	5	1	2	9
25—29	2	8	3	8	21	5	9	6	8	28	2	16	5	9	32	7	13	9	13	42	—	1	1	4	6	13	10	13	14	50	1	3	4	5	13
30—34	4	5	5	5	19	6	5	10	5	26	9	6	9	7	31	8	7	11	11	37	—	1	2	1	4	11	6	14	8	39	3	—	1	—	4
35—39	5	2	6	4	17	8	4	9	6	27	6	3	6	7	22	10	6	9	5	30	4	—	2	1	7	11	2	11	6	30	1	1	3	2	7
40—44	9	1	4	5	19	12	5	10	4	31	11	4	5	3	23	10	2	12	5	29	—	1	2	—	3	7	1	7	4	19	3	1	1	1	6
45—49	2	—	5	1	8	5	2	6	2	15	10	5	9	8	32	9	1	9	4	23	3	—	1	—	4	9	4	8	3	24	3	2	—	—	5
50—54	2	1	1	—	4	5	—	3	1	9	8	3	9	3	23	6	1	3	5	15	1	—	2	1	4	5	2	7	4	18	1	—	2	1	4
55—59	3	—	2	1	6	2	—	6	3	11	4	1	6	9	20	7	1	4	3	15	2	—	—	—	2	13	—	7	2	22	2	—	2	1	5
60—64	1	—	3	3	7	3	—	4	3	10	12	—	8	3	23	6	3	5	8	22	4	—	2	2	8	8	1	10	7	26	3	—	2	1	6
65—69	2	1	—	3	6	5	1	2	6	14	4	7	7	10	28	5	4	6	16	31	1	1	1	5	8	6	1	7	6	20	—	—	1	—	1
70—74	2	3	4	7	16	8	3	2	11	24	2	2	3	5	12	3	1	2	7	13	—	—	1	1	2	5	5	5	16	31	1	2	1	1	5
75—79	4	1	—	2	7	2	1	2	5	10	2	1	2	6	11	2	4	2	8	16	—	—	1	1	2	3	2	—	10	15	1	1	2	1	5
80—84	—	—	1	5	6	1	1	1	2	5	2	1	—	1	4	1	2	—	5	8	—	1	—	2	3	—	2	—	6	8	—	1	—	2	3
85—89	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	4	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—
90—94	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
95—99	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ótilgreint	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alls	36	78	36	104	254	63	149	63	177	452	73	164	73	207	517	75	176	75	229	555	15	19	15	38	87	93	196	93	237	619	20	39	20	41	120

Aldur	Kolbeinsstaðahreppur					Eyjahreppur					Miklaholtshreppur					Rangárvallasýsla					Árnessýsla					Hnappadalssýsla					Hinar 3 sýslur alls total				
	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls	Ka.		Ko.		Alls					
	(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)	(1)	(2)		(1)	(2)			
	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	(1)	(2)	
0—4	—	16	—	20	36	—	6	—	5	11	—	17	—	15	32	—	192	—	214	406	—	283	—	282	565	—	39	—	40	79	—	514	—	536	1050
5—9	—	17	—	16	33	—	8	—	11	19	—	15	—	14	29	—	150	—	169	319	—	244	—	253	497	—	40	—	41	81	—	434	—	463	897
10—14	—	10	—	17	27	—	7	—	5	12	—	12	—	14	26	—	149	—	125	274	—	257	—	247	504	—	29	—	36	65	—	435	—	408	843
15—19	—	15	—	11	26	—	7	—	6	13	—	7	—	5	12	1	132	—	161	294	1	212	5	237	455	—	29	—	22	51	2	373	5	420	800
20—24	1	12	—	7	20	—	4	—	4	8	—	10	1	6	17	5	95	14	76	190	12	125	22	141	300	1	26	1	17	45	18	246	37	234	535
25—29	1	6	7	6	20	1	4	1	4	10	2	6	1	6	15	32	46	42	41	161	53	78	74	91	296	4	16	9	16	45	89	140	125	148	502
30—34	3	3	2	4	12	1	1	3	1	6	2	2	3	1	8	51	39	60	45	195	75	45	92	63	275	6	6	8	6	26	132	90	160	114	496
35—39	10	3	8	2	23	2	—	1	2	5	3	1	4	2	10	57	18	51	34	160	76	22	82	47	227	15	4	13	6	38	148	44	146	87	425
40—44	5	—	8	2	15	2	1	3	—	6	9	—	5	—	14	36	18	60	34	148	100	23	90	38	251	16	1	16	2	35	152	42	166	74	434
45—49	4	1	3	1	9	3	—	3	2	8	1	2	5	1	9	48	16	41	31	136	79	19	82	27	207	8	3	11	4	26	135	38	134	62	369
50—54	5	—	2	1	8	1	—	—	3	4	—	—	2	3	5	33	9	18	19	79	65	8	48	31	152	6	—	4	7	17	104	17	70	57	248
55—59	2	—	1	2	5	2	1	1	2	6	4	1	1	—	6	17	8	22	19	66	51	9	56	35	151	8	2	3	4	17	76	19	81	58	234
60—64	3	—	2	6	11	—	—	—	1	1	4	—	4	2	10	24	15	16	46	101	63	11	52	43	169	7	—	6	9	22	94	26	74	98	292
65—69	1	—	3	3	7	1	—	—	—	1	—	—	—	3	3	19	23	13	42	97	47	24	45	69	185	2	—	3	6	11	68	47	61	117	293
70—74	1	2	2	3	8	—	2	—	—	2	—	2	—	3	5	8	16	5	41	70	38	25	26	76	165	1	6	2	6	15	47	47	33	123	250
75—79	—	—	—	1	1	—	—	1	1	2	—	1	—	5	6	10	12	1	37	60	21	22	15	56	114	—	1	1	7	9	31	35	17	100	183
80—84	2	—	—	3	5	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	3	13	1	16	33	10	14	3	35	62	3	—	—	4	7	16	27	4	55	102
85—89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	1	6	10															

**Tafla 2. Fólkið eftir kyni, aldri (eins árs aldursfl.) og hjúskaparstétt.
Hinar 3 sýslur.**

The population by sex, age and marital status (one year age groups). All 3 counties.

Aldur	Karlar		Konur		Alls	Aldur	Karlar		Konur		Alls		
	Óg.	Giftir	Óg.	Giftar			Óg.	Giftir	Óg.	Giftar			
	(1)	(2)	(1)	(2)			(1)	(2)	(1)	(2)			
0	92	-	117	-	209	52	5	6	13	15	1	11	51
1	106	-	99	-	205	53	1	2	14	9	4	8	38
2	118	-	116	-	234	54	3	7	10	7	7	7	41
3	104	-	111	-	215	55	3	3	11	8	3	18	46
4	94	-	93	-	187	56	4	2	10	10	6	14	46
5	79	-	81	-	160	57	3	2	12	12	1	9	39
6	104	-	98	-	202	58	2	6	13	19	7	14	61
7	88	-	93	-	181	59	7	4	13	9	3	6	42
8	92	-	92	-	184	60	6	7	17	24	6	20	80
9	71	-	99	-	170	61	3	3	13	23	2	8	52
10	79	-	67	-	146	62	5	6	7	15	5	8	46
11	65	-	63	-	128	63	4	2	19	19	1	13	58
12	79	-	82	-	161	64	8	5	15	17	2	9	56
13	114	-	92	-	206	65	6	3	6	16	2	13	46
14	98	-	104	-	202	66	12	3	7	13	5	9	49
15	74	-	84	-	158	67	14	4	16	28	-	10	72
16	87	-	79	-	166	68	5	5	13	35	3	13	74
17	57	-	88	-	145	69	10	1	10	25	-	6	52
18	76	-	83	-	161	70	15	4	12	43	3	13	90
19	79	1	86	-	170	71	9	2	8	15	-	5	39
20	77	-	69	1	153	72	10	2	6	23	1	9	51
21	49	-	53	1	108	73	9	1	6	22	-	1	39
22	39	-	32	1	77	74	4	-	6	20	1	-	31
23	46	1	46	4	108	75	10	2	2	28	-	4	46
24	35	2	34	3	89	76	8	-	12	26	1	8	55
25	22	5	33	3	80	77	10	-	5	15	-	1	31
26	31	2	29	6	97	78	2	3	4	19	-	2	30
27	32	4	30	7	108	79	5	2	1	12	-	1	21
28	31	8	30	5	116	80	7	2	5	20	1	-	35
29	24	9	26	15	101	81	6	-	4	8	-	-	18
30	24	6	27	7	92	82	5	-	1	10	-	-	16
31	12	4	17	10	56	83	7	-	2	4	-	2	15
32	16	9	27	12	94	84	2	-	2	13	-	1	18
33	22	11	24	14	127	85	1	1	1	5	-	1	9
34	16	17	19	12	127	86	3	-	-	7	1	-	11
35	11	14	31	9	112	87	-	-	-	2	-	-	2
36	11	18	15	11	92	88	-	-	-	1	-	-	1
37	13	4	15	6	75	89	1	-	-	4	-	-	5
38	7	7	14	12	79	90	1	-	-	1	-	-	2
39	2	7	12	7	67	91	-	-	-	1	-	-	1
40	15	8	20	13	118	92	-	-	-	4	-	-	4
41	5	4	15	11	71	93	-	-	-	3	-	-	3
42	3	4	13	10	71	94	-	-	-	1	-	-	1
43	12	7	12	10	86	95	1	-	-	1	-	-	2
44	7	6	14	12	88	96	-	-	-	-	-	-	-
45	12	14	12	9	99	97	-	-	-	-	-	-	-
46	10	8	14	12	75	98	-	-	-	1	-	-	1
47	7	9	11	3	73	99	-	-	-	3	-	-	3
48	8	6	12	7	70	Ótilgr.	45	3	4	21	2	4	79
49	1	7	13	5	52								
50	5	12	16	4	79								
51	3	4	10	1	39								
						Alls	2626	311	810	3209	311	810	8077

(1): Taldir giftir, þótt það komi ekki beinlínis fram á manntalista persons implicitly registered as married. (2): Skráðir giftir á manntalista persons explicitly registered as married. — Aldur: age. Karlar: males. Konur: females. Óg(iftir): unmarried. Giftir: married. Alls: total.

Tafla 3. Börn yngri en 2ja ára eftir hreppum og aldri.

Children under two years, by communes and age.

	Aldur í vikum											*)	**)	Alls
	0—4	5—8	9—12	13—16	17—20	21—24	25—28	29—32	33—36	37—40	41—52			
Eyjafjallasveit	3	4	1	2	3	—	5	2	—	—	—	14	6	40
A-Landeyjahreppur	1	3	1	—	2	—	—	—	—	—	—	9	—	16
V-Landeyjahreppur	1	1	—	—	—	—	5	—	—	1	—	5	—	13
Fljótshlíðarhreppur	2	2	—	4	1	1	2	—	—	—	—	3	—	15
Hvolhreppur	—	1	4	—	2	—	1	—	—	—	—	6	2	16
Rangárvallahreppur	1	1	1	—	—	—	5	—	—	—	—	10	—	18
Landmannahreppur	—	—	—	1	—	1	2	3	1	—	—	7	—	15
Holtamannahreppur	1	2	1	3	2	2	4	1	—	1	—	8	—	25
Rangárvallasýsla	9	14	8	10	10	4	24	6	1	2	—	62	8	158
Gaulverjabæjarhreppur ..	—	3	4	1	—	—	3	—	—	—	—	10	—	21
Stokkseyrarhreppur	—	1	1	1	2	1	2	—	—	—	—	11	—	19
Sandvíkurhreppur	—	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—	5	—	10
Hraungerðishreppur	—	—	1	—	5	—	3	—	—	—	—	11	—	20
Villingaholtshreppur	—	—	1	2	1	—	2	1	—	—	—	7	—	14
Skeiðahreppur	—	—	2	2	1	—	—	—	1	—	—	10	—	16
Gnúpverjahreppur	—	2	1	—	1	1	2	—	—	—	—	10	—	17
Hrunamannahreppur	—	—	1	1	—	2	6	—	—	—	—	12	—	22
Biskupstungnahreppur ..	—	1	1	2	—	1	3	—	2	—	—	16	—	26
Grímsneshreppur	—	—	2	2	—	—	2	1	1	1	—	15	—	24
Þingvallahreppur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3
Ölfushreppur	—	1	2	1	4	1	4	—	2	1	—	15	—	31
Selvogshreppur	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	9
Árnessýsla	—	8	20	13	14	6	30	2	6	2	1	130	—	232
Kolbeinsstaðahreppur ...	3	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	5	—	13
Eyjahreppur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3
Miklaholtshreppur	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	6	—	8
Hnappadalssýsla	3	1	2	1	2	—	1	—	—	—	—	13	1	24
Alls total	12	23	30	24	26	10	55	8	7	4	1	205	9	414

*) Eins árs gamalt one year old.

**) Veturgamalt one winter old.

Tafla 4. Börn hjóna¹⁾ eftir eigin aldri
Marital children, by own age

og aldri móður. Hinar 3 sýslur.
and by age of mother. All 3 counties.

Aldur móður age of mother	Aldur barna (ár)											age of children (years)											Alls					
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		22	23	24	25	
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	6	
20	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
21	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
22	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	
23	5	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	
24	4	3	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	
	12	8	5	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	
25	6	6	5	2	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	
26	8	3	5	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	
27	7	8	10	8	5	1	4	-	3	3	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51	
28	9	10	9	8	5	7	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	51	
29	12	11	11	7	4	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	
	42	38	40	28	23	14	9	1	3	3	1	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	206	
30	10	8	12	6	3	3	1	5	2	1	4	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	
31	4	4	5	6	3	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	
32	10	10	11	11	8	7	5	7	5	2	3	1	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	84	
33	9	15	16	17	9	10	13	5	6	6	2	2	-	-	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	114	
34	14	16	17	12	14	6	15	16	5	7	6	4	1	1	-	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	140	
	47	53	61	52	37	29	36	34	19	16	15	8	1	3	6	2	1	2	-	-	2	-	-	-	-	3	427	
35	11	10	10	10	5	8	8	8	11	8	4	4	4	4	3	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	111	
36	10	7	13	9	8	7	5	8	8	5	4	1	-	2	3	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	94	
37	10	6	6	13	5	5	6	4	4	6	2	4	1	4	4	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	84	
38	11	6	10	13	12	3	7	4	10	8	2	2	4	3	3	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	100	
39	3	5	5	10	6	4	8	5	6	7	1	3	7	5	6	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	2	87	
	45	34	44	55	36	27	34	29	39	34	13	14	18	19	17	4	6	2	3	1	-	-	-	-	-	2	476	
40	8	9	16	8	10	10	15	8	11	6	6	6	5	6	5	9	3	4	2	1	-	2	-	-	-	1	151	
41	4	4	3	7	8	5	7	6	7	8	5	5	6	9	2	1	1	2	2	1	-	-	-	-	-	-	93	
42	3	5	6	7	4	4	8	5	8	4	5	7	8	8	4	3	1	2	-	1	1	-	1	-	-	-	95	
43	8	3	14	6	5	7	7	6	5	8	11	3	1	5	4	4	1	2	1	3	4	-	-	-	-	-	108	
44	5	5	7	6	9	6	6	6	5	7	6	4	5	11	7	6	3	4	5	6	3	1	1	1	1	1	6	132
	28	26	46	34	36	32	43	31	36	33	33	25	25	39	22	23	9	14	10	12	8	3	2	1	1	7	579	
45	6	5	5	9	6	8	11	11	5	8	6	8	4	10	5	6	4	2	5	2	7	1	3	2	-	6	145	
46	2	2	2	4	3	3	7	4	4	5	7	4	6	5	6	1	1	3	2	4	2	-	-	1	-	-	78	
47	3	3	1	1	4	3	4	6	11	3	5	6	8	10	8	4	8	9	5	4	6	1	1	2	-	-	116	
48	1	2	-	3	2	3	4	7	2	6	6	2	3	5	5	5	6	1	3	6	3	3	-	2	-	2	82	
49	-	1	-	2	3	6	6	3	3	1	2	4	7	3	2	3	1	-	1	2	1	1	-	-	2	-	54	
	12	13	8	19	18	23	32	31	25	23	26	24	28	33	26	19	20	15	16	18	19	6	4	7	2	8	475	
50	-	-	1	2	1	2	3	3	3	4	6	6	5	8	8	3	2	7	2	4	1	-	-	1	1	4	77	
51	-	-	2	-	1	1	2	-	2	-	1	1	1	2	2	1	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	20	
52	-	-	-	-	-	1	2	-	1	2	5	2	-	-	2	3	2	2	1	3	-	2	1	-	1	-	30	
53	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	2	3	1	4	2	2	2	3	-	-	-	-	-	1	23	
54	-	-	-	-	-	-	-	2	4	2	-	5	2	4	3	2	1	5	2	3	1	1	1	-	-	-	38	
	-	-	3	2	2	5	7	5	10	8	14	14	10	17	16	13	7	17	8	13	3	4	2	1	2	5	188	
55	6	-	3	1	2	1	3	5	4	4	5	6	13	14	17	24	28	24	39	31	32	24	13	20	9	104	432	
Alls	192	172	210	193	156	131	164	136	136	122	107	92	96	126	104	86	72	75	77	77	64	37	21	29	14	129	2 818	

1) Þ. e. börn hjá hjónum á skráningartíma i. e. children living with married couples at census time.

**Tafla 5. Börn hjá hjónum eftir barnatölu og aldri móður.
Hinar 3 sýslur.**

Broods of marital children by size and by age of mother. All 3 counties.

Aldur móður age of mother	Tala barna number of children												Alls
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
19	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
20	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
21	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
22	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
23	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
24	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
	16	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
25	3	7	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	12
26	4	9	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
27	5	8	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	22
28	7	8	6	—	2	—	—	—	—	—	—	—	23
29	12	6	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	27
	31	38	21	4	4	—	—	—	—	—	—	—	98
30	5	4	6	2	2	—	—	—	—	—	1	—	20
31	3	4	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	12
32	4	5	7	7	3	1	—	—	—	—	—	—	27
33	6	8	10	8	6	—	—	—	—	—	—	—	38
34	8	13	8	5	4	2	2	2	—	—	—	—	44
	26	34	34	23	16	3	2	2	—	—	1	—	141
35	6	5	7	4	4	5	—	1	—	—	—	—	32
36	2	7	9	3	3	4	—	—	—	—	—	—	28
37	1	1	4	6	3	1	2	—	—	1	—	—	19
38	4	6	6	6	3	1	3	—	—	—	—	—	29
39	3	2	5	5	2	2	2	—	1	—	—	—	22
	16	21	31	24	15	13	7	1	1	1	—	—	130
40	6	8	7	11	7	2	—	1	1	—	—	—	43
41	5	—	2	4	6	6	—	—	—	—	—	—	23
42	3	1	10	5	4	1	2	—	—	—	—	—	26
43	3	7	5	6	—	2	2	3	—	—	—	—	28
44	5	4	6	1	7	3	5	—	1	—	—	—	32
	22	20	30	27	24	14	9	4	2	—	—	—	152
45	3	4	2	10	3	5	5	1	—	—	—	—	33
46	6	6	2	3	4	—	2	1	—	—	—	—	24
47	—	2	5	10	4	2	—	2	1	—	—	—	26
48	4	4	4	6	1	1	1	2	—	—	—	—	23
49	6	3	5	2	1	—	2	—	—	—	—	—	19
	19	19	18	31	13	8	10	6	1	—	—	—	125
50	4	4	3	5	3	1	1	1	—	—	—	—	22
51	1	2	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	6
52	3	1	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	11
53	2	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	11
54	2	2	4	1	2	1	—	—	—	—	—	—	12
	12	16	13	10	6	2	1	2	—	—	—	—	62
55—	55	59	41	25	10	2	1	—	—	—	—	—	193
Alls	197	212	189	144	88	43	30	15	4	1	1	—	924

**Tafla 6. Tímaskeið milli fæðinga hjónabandsbarna¹⁾, eftir fæðingar-
röð. Hinar 3 sýslur.**

Marital birthspaces by duration and by parity. All 3 counties.

*) ↓	Fæðingarröð <i>birth interval no.</i>										Alls
	1. og 2. barn	2. og 3. barn	3. og 4. barn	4. og 5. barn	5. og 6. barn	6. og 7. barn	7. og 8. barn	8. og 9. barn	9. og 10. barn	10. og 11. barn	
1	216	143	109	57	34	17	9	3	1	1	590
2	149	137	61	56	19	15	3	1	-	-	441
3	102	92	58	25	15	8	3	-	-	-	303
4	59	48	32	22	9	6	2	-	-	-	178
5	63	37	26	9	7	1	1	-	-	-	144
6	33	17	13	3	3	-	-	-	-	-	69
7	24	11	7	5	-	-	-	-	-	-	47
8	12	11	3	2	1	-	-	-	-	-	29
9	9	2	4	-	-	-	-	1	-	-	16
10	9	1	1	1	-	-	-	-	-	-	12
11	13	3	1	-	-	-	-	-	-	-	17
12	4	-	1	-	-	-	-	1	-	-	6
13	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
14	5	1	-	-	-	-	-	1	-	-	7
15	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
16	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
17	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
18	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
19	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
20	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
Alls	704	505	316	181	88	47	18	11	1	1	1 872

*) Tímaskeið milli fæðinga, ár *birth interval, years.*

1) Sjá neðanmálgrein við töflu 4 *see foot-note to table 4.*

Tafla 7. Gagnkvæmur aldur hjóna, eftir sýslum.

Mutual age of married couples, by counties.

A. Rangárvallasýsla.

24

Aldur eiginmanns age of husband	Aldur eigin konu age of wife															Ótilgr. un- known	Alls total
	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—84	85—89		
15—19	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
20—24	—	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
25—29	—	6	13	8	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
30—34	—	4	16	18	8	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51
35—39	—	2	5	18	16	10	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	57
40—44	—	—	1	6	13	10	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	36
45—49	—	—	3	4	9	14	12	5	1	—	—	—	—	—	—	—	48
50—54	—	—	1	4	2	6	5	6	5	3	1	—	—	—	—	—	33
55—59	—	—	—	1	1	6	2	3	3	1	—	—	—	—	—	—	17
60—64	—	—	—	—	—	5	3	1	7	6	1	1	—	—	—	—	24
65—69	—	—	1	—	—	1	4	1	4	4	4	—	—	—	—	—	19
70—74	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	2	2	—	—	—	—	8
75—79	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	4	2	1	1	—	—	10
80—84	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
85—89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Ótilgreint	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Alls	—	14	42	60	51	60	41	18	22	16	13	5	1	1	1	3	348

B. Árnessýsla.

Mannatal 1729

15—19	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
20—24	—	6	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
25—29	1	11	25	10	3	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	53
30—34	1	3	18	24	14	6	2	2	4	1	—	—	—	—	—	—	75
35—39	1	—	12	22	21	15	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	76
40—44	1	2	9	16	20	27	14	7	1	2	1	—	—	—	—	—	100
45—49	—	—	2	8	13	14	20	3	8	6	2	2	1	—	—	—	79
50—54	—	—	1	2	4	14	13	11	12	4	—	2	1	1	—	—	65
55—59	1	—	—	4	3	4	12	8	6	6	4	2	1	—	—	—	51
60—64	—	—	1	1	2	4	5	15	11	11	10	3	—	—	—	—	63
65—69	—	—	1	2	—	5	5	2	9	5	11	6	1	—	—	—	47
70—74	—	—	1	—	1	—	4	—	3	9	10	7	3	—	—	—	38
75—79	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	2	3	7	2	1	—	21
80—84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	1	1	—	—	—	10
85—89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Ótilgreint	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Alls	5	22	74	92	82	90	82	48	56	52	45	26	15	3	1	—	693

C. Hnappadalssýsla.

Aldur eiginkonu age of wife

Aldur eiginmanns age of husband	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—84	85—89	Ótilgr. un- known	Alls total
15—19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20—24	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
25—29	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
30—34	—	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
35—39	—	1	2	4	5	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	
40—44	—	—	1	1	3	7	3	—	1	—	—	—	—	—	—	16	
45—49	—	—	1	—	—	3	3	—	—	1	—	—	—	—	—	8	
50—54	—	—	—	—	—	1	—	2	2	1	—	—	—	—	—	6	
55—59	—	—	—	—	1	1	3	2	—	—	1	—	—	—	—	8	
60—64	—	—	—	—	1	—	2	—	—	3	—	1	—	—	—	7	
65—69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	
70—74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
75—79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
80—84	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	3	
85—89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ótilgreint	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	
Alls	—	1	9	8	13	16	11	4	3	6	3	2	1	—	—	3	80

Mannfall 1729

D. Hinar 3 sýslur alls all 3 counties total.

15—19	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
20—24	—	8	5	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
25—29	1	17	38	20	6	4	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	89
30—34	1	7	38	42	24	9	4	2	4	1	—	—	—	—	—	—	132
35—39	1	3	19	44	42	28	8	1	1	1	—	—	—	—	—	—	148
40—44	1	2	11	23	36	44	22	8	2	2	1	—	—	—	—	—	152
45—49	—	—	6	12	22	31	35	8	9	7	2	2	1	—	—	—	135
50—54	—	—	2	6	6	21	18	19	19	8	1	2	1	1	—	—	104
55—59	1	—	—	5	5	11	17	13	9	7	5	2	1	—	—	—	76
60—64	—	—	1	1	3	9	10	16	18	20	11	5	—	—	—	—	94
65—69	—	—	2	2	—	6	9	3	13	9	15	7	2	—	—	—	68
70—74	—	—	1	—	1	—	6	—	3	11	13	9	3	—	—	—	47
75—79	—	—	—	—	—	—	3	—	3	2	6	5	8	3	1	—	31
80—84	—	—	1	1	—	1	—	—	—	4	7	1	1	—	—	—	16
85—89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Ótilgreint	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7
Alls	5	37	125	160	146	166	134	70	81	74	61	33	17	4	2	6	1121

25

Tafla 8. Upplýsingar um heilsufar,
Health characteristics

1 = karlar *males*, 2 = konur *females*

	Aldurskeið <i>age groups</i>																		
	0—9		10—14		15—19		20—24		25—29		30—34		35—39		40—44		45—49		
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	
Órvasa <i>decrepit</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hindraður á hendi <i>with a bad hand</i> . . .	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Haltur <i>lame, mutilated, one-legged</i>	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjónlítill <i>weaksighted</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—
Mállaus <i>dumb and deaf</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Veikur, heilsuveikur, <i>sick</i>	—	—	2	3	—	1	—	—	2	3	3	1	1	4	3	—	—	—	1
Brjóstveikur <i>disease of the lungs</i>	—	—	—	2	2	1	1	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Vitlaus <i>lunatic</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlægur <i>bedridden</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kviðslitinn <i>hernia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Höfuðveikur <i>headache</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Hnepptur <i>bent</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alls <i>total</i>	1	—	2	5	4	3	3	—	2	5	6	1	2	4	4	1	2	1	—

eftir kyni, aldri og sýslum.
by sex, age and counties.

	Aldurskeið <i>age groups</i>														Alls	Rangár- valla- sýsla	Árnes- sýsla	Hnappa- dals- sýsla	Alls <i>total</i>											
	50—54		55—59		60—64		65—69		70—74		75—79		80—							Ótilgr.										
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2						1	2									
Órvasa <i>decrepit</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	5	5					
Hindraður á hendi <i>with a bad hand</i> . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	2	3				
Haltur <i>lame, mutilated, one-legged</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5				
Sjónlítill <i>weaksighted</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	2				
Mállaus <i>dumb and deaf</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1				
Veikur, heilsuveikur, <i>sick</i>	2	2	4	2	1	6	1	2	1	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	22	27	2	—	47	49				
Brjóstveikur <i>disease of the lungs</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	4	—	—	9	9				
Vitlaus <i>lunatic</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1			
Karlægur <i>bedridden</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2			
Kviðslitinn <i>hernia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1			
Höfuðveikur <i>headache</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2			
Hnepptur <i>bent</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1		
Alls <i>total</i>	2	2	4	2	3	7	1	4	2	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	40	41	3	1	77	81

Tafla 9. Upplýsingar um atvinnu,
Occupational characteristics

eftir aldri og sýslum.
by age and counties.

	Aldurskeið <i>age groups</i>																		
	0—9		10—14		15—19		20—24		25—29		30—34		35—39		40—44		45—49		
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	
Landskrifari <i>secretary of the public court of law</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lögréttumenn <i>members of the public court of law</i>	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	1	—	—	2	—	—	—	—
Sýslumenn og lögsagnarar <i>sheriffs and their substitutes</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Biskup <i>bishop</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Prestar <i>clergymen</i>	—	—	—	—	—	1	3	2	—	—	2	1	—	—	3	—	—	—	—
Djáknaar <i>deacons</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Próventumenn <i>pensioners</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Proprietaris <i>landed proprietor</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stúdent <i>student</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ráðsmenn <i>farm-bailiffs</i>	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ráðskonur <i>housekeepers</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Þjónustumenn <i>male servants</i>	3	93	123	102	77	33	17	19	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Þjónustustúlkur <i>female servants</i>	10	81	143	118	87	68	56	38	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnfóstrur <i>child's nurses</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vikapiltar og smalar <i>errandboys and shepherds</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vika- og smalaustúlkur <i>errandgirls and shepherds</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alls <i>total</i>	13	175	268	226	171	108	77	59	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	Aldurskeið <i>age groups</i>										Alls	Rangár- valla- sýsla	Árnes- sýsla	Hnappa- dals- sýsla	Alls <i>total</i>															
	50—54		55—59		60—64		65—69		70—74							75—79		80—		Ótilgr.										
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2						1	2	1	2											
Landskrifari <i>secretary of the public court of law</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1				
Lögréttumenn <i>members of the public court of law</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	20		
Sýslumenn og lögsagnarar <i>sheriffs and their substitutes</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2		
Biskup <i>bishop</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Prestar <i>clergymen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Djáknaar <i>deacons</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Próventumenn <i>pensioners</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Proprietaris <i>landed proprietor</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Stúdent <i>student</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ráðsmenn <i>farm-bailiffs</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ráðskonur <i>housekeepers</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Þjónustumenn <i>male servants</i>	6	4	5	9	14	6	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Þjónustustúlkur <i>female servants</i>	31	27	35	45	37	31	10	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Barnfóstrur <i>child's nurses</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vikapiltar og smalar <i>errandboys and shepherds</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vika- og smalaustúlkur <i>errandgirls and shepherds</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alls <i>total</i>	46	37	42	61	60	46	23	29	1495	434	961	100	1495																	

Tafla 10. Aðrar upplýsingar um fólkið, eftir aldri og sýslum.
Other characteristics of the population, by age and counties.

	Aldurskeið age groups																				Alls	Rangár- valla- sýsla	Árnes- sýsla	Hnappa- dals- sýsla	Alls total																
	0—9		10—14		15—19		20—24		25—29		30—34		35—39		40—44		45—49		50—54							55—59		60—64		65—69		70—74		75—79		80—		Ótilgr.		Alls	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2						1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
Lausamenn <i>workpeople not in service</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	8	3	1	12			
Niðursetningar, sveitarkarar- og hospítalsómagar, ölmuþólk <i>paupers</i> ¹⁾	9	7	1	3	-	-	1	1	-	2	1	1	-	1	1	2	3	1	1	1	3	3	-	6	2	12	6	24	5	25	9	33	-	1	42	123	19	134	12	165	
Prestsekkjur <i>clergyman's widows</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4		
Kerling <i>crone</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
Vandalaus <i>stranger</i>	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3		
Fósturbörn <i>foster-children</i> ²⁾	48	47	12	16	7	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	137		
Búlaus <i>vagrant</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
Alls total	58	54	13	20	7	2	3	1	1	2	6	2	1	1	5	3	3	1	2	3	3	-	6	2	14	6	24	5	25	9	35	1	4	125	198	37	249	37	323		

1) Af 9 og 7 0—9 ára voru 0 og 3 0—4 ára. Af 9 og 33 80 ára og eldri voru 3 og 14 85 ára og eldri of 9 and 7 persons 0—9 years of age, 0 and 3 were 0—4 years of age. Of 9 and 33 persons 80 years of age and over, 3 and 14 were 85 years and over.

2) Af 48 og 47 0—9 ára voru 3 og 19 0—4 ára of 48 and 47 0—9 years of age, 3 and 19 were 0—4 years of age.

Tafla 11. Húsbændur (flokkaðir A, B, C), eftir kyni, hjúskaparstétt og aldri.

Heads of household (classified: A, B, C), by sex, marital status and age.

		Aldursrskleið age groups															
Húsbóndi																	
<i>head of household</i>		15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—74	75—79	80—	Ótilgr.	Alls
A. Hjúalegur <i>crofts</i>	(1) Karlar, giftir ...	1	3	12	24	25	37	24	28	21	16	7	4	1	3	—	206
	(2) Karlar, ógiftir ..	—	—	2	1	1	2	—	—	1	2	4	—	—	—	—	13
	(3) Konur, ógiftar .	—	1	—	1	—	1	—	2	2	1	1	—	—	—	—	9
	(4) Alls (1) — (3) ..	1	4	14	26	26	40	24	30	24	19	12	4	1	3	—	228
B. Húsfólk <i>lodgers</i>	(5) Karlar, giftir ...	1	—	3	5	3	2	7	1	2	3	7	6	2	2	—	44
	(6) Karlar, ógiftir ..	—	—	—	—	—	2	3	1	3	1	6	4	3	2	—	25
	(7) Konur, ógiftar .	—	—	1	—	3	4	1	3	3	8	6	7	3	5	—	44
	(8) Alls (5) — (7) ..	1	—	4	5	6	8	11	5	8	12	19	17	8	9	—	113
C. Ótilgreint <i>not indicated</i>	(9) Karlar, giftir ...	—	11	66	100	118	110	104	72	53	74	51	32	20	5	6	822
	(10) Karlar, ógiftir ..	1	5	14	19	9	7	15	7	6	12	18	13	6	4	21	157
	(11) Konur, ógiftar .	—	—	1	—	2	2	6	7	5	17	8	5	2	2	3	60
	(12) Alls (9) — (11) .	1	16	81	119	129	119	125	86	64	103	77	50	28	11	30	1039
Alls (4) + (8) + (12)		3	20	99	150	161	167	160	121	96	134	108	71	37	23	30	1380

Translation: Karlar, giftir: males, married. Karlar, ógiftir: males, unmarried. Konur, ógiftar: females, unmarried. Alls total.

Skilgreining á „fjölskyldutengsl“ og á „tegund fjölskyldu“ (tilheyrir töflu nr. 12).

Definition of "family generations" and "family types" (refers to table no. 12).

Fjölskyldutengsl ¹⁾ nr. 1: Barnabörn húsbónða <i>includes grandchildren of the head of household.</i>	Tegund fjölskyldu ²⁾ nr. 1: Tekur til fjölskyldutengsla ³⁾ nr. 1, 2, 3, 4
„ 2: Börn húsbónða <i>includes children of the head of household.</i>	„ 2: „ „ „ „ 1, 2, 3
„ 3: Húsbóndi einn eða ásamt systkinum sínum, mágum og mágkonum <i>includes head of household and eventually brothers and sisters of head of household and of his spouse.</i>	„ 3: „ „ „ „ 2, 3, 4
„ 4: Foreldrar og tengdaforeldrar húsbónða <i>includes parents and parents-in-law of the head of household.</i>	„ 4: „ „ „ „ 1, 3, 4
	„ 5: „ „ „ „ 1, 3
	„ 6: „ „ „ „ 2, 3
	„ 7: „ „ „ „ 3, 4
	„ 8: „ „ „ „ 3

1) *Generation.* 2) *Family type no.* 3) *Includes generations no.*

Tafla 12. Fjölskyldurnar eftir stærð og eftir tegund. Hinar 3 sýslur*).
The families by number of members and by type. All 3 counties*).

Fjölskyldustærð	Tegund 1	Tegund 2	Tegund 3	Tegund 4	Tegund 5	Tegund 6	Tegund 7	Tegund 8	Alls total
1	—	—	—	—	—	—	—	186	186
2	—	—	—	—	—	30	7	136	173
3	—	—	—	1	—	197	16	1	215
4	—	22	—	2	—	214	2	—	240
5	—	9	—	6	—	189	3	2	209
6	—	14	—	2	—	139	—	—	155
7	—	12	—	—	—	84	—	1	97
8	—	8	—	—	—	40	—	—	48
9	—	2	—	1	—	30	—	—	33
10	—	2	—	1	—	14	—	—	17
11	—	1	—	—	—	4	—	—	5
12	—	—	—	—	—	1	—	—	1
13	—	—	—	—	—	1	—	—	1
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alls	—	70	—	13	—	943	28	326	1 380

*) Stjúpbörnum og stjúpforeldrum sleppt *stepchildren and stepparents excluded*. — Sjá skilgreiningu á „fjölskyldutengslum“ og á „tegund fjölskyldu“ á bls 30 *see definition of „family generations“ and „family type“ on page 30*.
 Translation of headings: Fjölskyldustærð: *number of family members*. Tegund: *type of family*.

Tafla 13. Heimili með fjölskyldum af tiltekinni tegund, eftir fjölskyldustærð og tölu heimilismanna.

Households with families of varying types, by number of family members and by number of household members.

I. Fjölskyldur af tegund 2 families of type 2*).

Fjölskyldustærð ¹⁾	Tala heimilismanna number of household members																	Alls
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	3	5	5	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	22
5	-	-	-	-	5	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
6	-	-	-	-	1	5	4	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	14
7	-	-	-	-	-	4	5	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	12
8	-	-	-	-	-	-	3	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	8
9	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2
10	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Alls	-	-	-	3	5	11	17	14	5	10	3	1	-	-	1	-	-	70

II. Fjölskyldur af tegund 4 families of type 4*).

Fjölskyldustærð ¹⁾	Tala heimilismanna number of household members																	Alls
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
5	-	-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Alls	-	-	1	-	4	-	-	1	3	-	-	2	1	-	-	-	1	13

*) Sjá neðanmálsg. á næstu síðu hér á undan see foot-note on the preceding page.

1) Number of family members.

Tafla 13 (frh.). III. Fjölskyldur af tegund 6 families of type 6*).

Fjölskyldustærð	Tala heimilismanna number of household members																	Alls
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	13	4	9	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
3	-	-	55	47	40	28	14	8	3	2	-	-	-	-	-	-	-	197
4	-	-	-	70	69	30	26	11	3	3	1	-	-	-	-	-	-	214
5	-	-	-	-	71	51	33	21	6	3	3	-	1	-	-	-	-	189
6	-	-	-	-	-	62	39	12	13	7	3	1	1	1	-	-	-	139
7	-	-	-	-	-	-	35	31	10	2	5	-	-	1	-	-	-	84
8	-	-	-	-	-	-	-	13	10	9	5	2	1	-	-	-	-	40
9	-	-	-	-	-	-	-	-	16	7	6	1	-	-	-	-	-	30
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6	1	1	-	-	-	-	14
11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	-	-	-	4
12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Alls	-	13	59	126	184	171	147	96	61	39	30	8	5	3	-	-	1	943

IV. Fjölskyldur af tegund 7 families of type 7*).

Fjölskyldustærð	Tala heimilismanna number of household members																	Alls
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
3	-	-	3	3	5	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16
4	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
5	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Alls	-	1	3	8	9	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28

V. Fjölskyldur af tegund 8 families of type 8*).

Fjölskyldustærð	Tala heimilismanna number of household members																	Alls
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1 ¹⁾	72	17	23	22	19	10	9	1	4	3	1	-	-	-	-	2	1	186
2	-	25	28	27	25	13	9	3	2	1	-	-	-	1	-	1	1	136
3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Alls	72	42	51	49	45	23	19	5	7	4	1	-	-	1	-	3	2	326

*) Sjá neðanmálsgr. á bls. 31 see foot-note on page 31.

1) Auk þess eitt tuttugu manna heimili og eitt 59 manna heimili (Skálholt), sem er meðtalið í 186 og 326 in addition one household with 20 members and one household with 59 members (Skálholt), counted in 186 and 326.

Tafla 14. Fólkið í hinum 3 sýslum — flokkað A, B, C — (sbr. töflu 11: A, B, C), eftir heimilisstærð, heimilisstöðu og aldri*).

The population in all 3 counties, classified as in table 11 (A, B, C), by size of household, position in household and age*).

A. Fólk í hjáleigum people in crofts**).

Heimilisstærð ¹⁾	Húsbændur ²⁾	Húsmæður ³⁾	Synir ⁴⁾ Aldursskleið age groups						Dætur ⁵⁾ Aldursskleið						Aðrir karlættingjar ⁶⁾ Aldursskleið						Aðrir kvenættingjar ⁷⁾ Aldursskleið																	
			0—4		5—9		10—14		15—19		20—64		65—		0—4		5—9		10—14		15—19		20—64		65—		0—4		5—9		10—14		15—19		20—64		65—	
			1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1 ..	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
2 ..	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
3 ..	26	21	2	2	4	1	-	-	-	1	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2		
4 ..	52	46	11	9	8	8	6	-	-	11	7	9	7	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2		
5 ..	43	39	12	8	9	3	3	-	-	11	12	12	8	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	4			
6 ..	43	41	17	22	6	1	7	-	-	17	22	19	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2			
7 ..	32	30	15	19	9	4	3	-	-	18	13	9	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
8 ..	19	18	7	13	14	6	1	-	-	18	15	13	4	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1			
9 ..	5	5	4	5	4	1	-	-	-	4	6	3	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
10 ..	3	3	3	2	2	1	-	-	-	5	5	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
11-17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Alls	228	205	71	80	56	25	20	-	-	85	81	67	34	16	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	11	-			

Heimilisstærð	Karlhjú ⁸⁾ Aldursskleið						Kvenhjú ⁹⁾ Aldursskleið						Aðrir karlar ¹⁰⁾ Aldursskleið						Aðrar konur ¹¹⁾ Aldursskleið						Alls ¹²⁾										
	0—4	5—9	10—14	15—19	20—64	65—	0—4	5—9	10—14	15—19	20—64	65—	0—4	5—9	10—14	15—19	20—64	65—	0—4	5—9	10—14	15—19	20—64	65—		0—4	5—9	10—14	15—19	20—64	65—				
	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12					
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
3	-	-	-	-	1	-	-	1	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
4	-	1	4	1	3	-	-	-	1	4	6	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	208	
5	-	-	6	4	2	-	-	-	2	3	8	4	2	1	2	1	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2	215	
6	-	-	2	2	6	-	-	-	4	3	13	3	-	1	1	-	1	1	1	1	1	1	4	3	1	1	1	1	1	1	1	5	258		
7	-	-	1	6	4	1	-	-	2	5	11	5	1	5	3	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	10	-	-	-	-	224	
8	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	1	6	-	-	152	
9	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	45
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	30	-
11-17 ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alls	-	1	14	15	17	2	-	1	13	16	43	15	6	9	9	1	4	5	8	6	3	4	11	28	1219										

Tafla 14 (frh.). B. Húsfólk lodgers.

Heimilisstærð	Húsbændur	Húsmæður	Synir						Dætur						Aðrir karlættingjar						Aðrir kvenættingjar						
			1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
			1 ..	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 ..	34	18	1	1	1	1	-	-	-	4	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3 ..	10	7	1	1	-	-	-	-	-	2	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 ..	13	12	3	2	1	-	1	-	4	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
5 ..	7	6	7	1	1	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 ..	1	1	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7 ..	1	1	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8-17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alls	113	45	12	6	5	2	3	-	14	9	2	-	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1

Heimilisstærð	Karlhjú						Kvenhjú						Aðrir karlar						Aðrar konur						Alls		
	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12			
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47
2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	68
3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	30
4	-	-	1	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	1	1	-	2	1	-	-	1	1	-	1	-	-	52
5	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	35	
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
8-17 ..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alls	-	-	3	-	3	1	-	-	2	1	2	-	1	2	1	-	3	1	-	1	1	1	3	2	-	245	

*) Að því er varðar skilgreiningu á „tegund fjölkyldu“ sjá bls. 30 as to definition of „family type“ see 30.

**) Sleppt er 3 einstaklingum með ótilgreindan aldur excluding 3 persons with unknown age.

1) Number of household members. 2) Heads of household. 3) Housewives. 4) Sons. 5) Daughters. 6) Other male relatives. 7) Other female relatives. 8) Male servants. 9) Female servants. 10) Other males 11) Other females. 12) Total.

Tafla 14 (frh.). C. Aðrir (þ. e. ótilgreint) *other (not indicated)**.

Heimilis- stærð	Hú- bændur	Hú- maður	Synir						Dætur						Aðrir karlættingjar						Aðrir kvenættingjar							
			1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6		
1 ..	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 ..	19	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 ..	79	51	5	1	3	4	3	-	15	1	3	4	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
4 ..	120	81	17	11	5	13	13	-	16	8	8	9	15	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	5	-
5 ..	197	155	57	26	24	24	32	-	38	23	18	36	44	-	3	1	-	2	1	1	-	1	1	3	4	7	-	-
6 ..	165	141	61	44	33	33	37	-	54	43	33	32	30	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	3	7	-	-
7 ..	154	135	79	51	44	32	30	-	72	57	33	35	14	2	1	-	1	1	1	7	-	-	1	2	5	11	-	-
8 ..	96	88	48	37	37	27	27	-	50	38	25	25	19	-	-	1	1	1	-	8	-	-	-	-	2	9	-	-
9 ..	71	65	47	43	26	22	12	-	45	33	25	22	9	-	2	-	-	-	-	2	1	1	-	-	4	4	-	-
10 ..	47	42	34	19	21	15	10	-	40	34	20	20	2	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	4	3	-	-
11 ..	35	33	22	19	24	8	11	-	36	36	19	14	3	-	2	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	1	-	-
12 ..	10	10	10	6	7	4	2	-	8	11	6	7	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-
13 ..	5	5	3	6	1	4	1	-	6	3	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14 ..	5	4	3	3	2	4	1	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15 ..	1	1	-	1	2	-	-	-	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
16 ..	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17 ..	4	3	-	1	1	1	-	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Alls	1038	821	386	268	230	192	180	-	383	291	200	207	150	2	9	2	2	4	4	34	4	2	2	5	26	48	-	-

Heimilis- stærð	Karlhjú						Kvenhjú						Aðrir karlar						Aðrar konur						Alls			
	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12				
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	1	-	5	1	38	-	-
3	-	-	4	5	5	-	-	-	2	4	7	3	-	-	1	1	-	-	-	5	4	2	12	4	237	-	-	
4	-	-	10	11	7	-	-	1	10	14	22	5	-	9	2	3	4	2	1	3	5	3	25	18	480	-	-	
5	-	-	13	12	28	4	-	2	16	19	63	6	6	11	9	4	10	4	4	11	10	5	26	24	985	-	-	
6	-	-	10	19	32	3	-	2	11	17	55	15	1	8	7	1	5	8	9	10	9	5	10	31	990	-	-	
7	-	1	12	19	35	5	-	2	9	14	74	25	4	14	2	2	5	5	7	13	7	1	28	26	1078	-	-	
8	-	1	10	8	32	3	-	1	7	17	61	13	5	5	5	1	7	5	6	4	3	2	13	20	768	-	-	
9	-	-	4	9	32	5	-	-	4	16	43	14	5	5	5	2	8	2	5	5	3	4	15	19	639	-	-	
10	-	-	3	12	24	3	-	-	3	8	46	8	2	4	3	4	1	1	3	7	3	2	6	10	470	-	-	
11	-	-	5	2	27	1	-	-	1	7	35	6	1	3	-	-	5	4	-	1	2	-	6	12	385	-	-	
12	-	-	-	4	8	1	-	-	1	2	8	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	120	-	-	
13	-	-	1	1	4	-	-	-	-	2	6	1	-	1	1	-	-	-	1	1	-	1	-	3	65	-	-	
14	-	-	-	1	5	1	-	-	1	1	10	1	1	-	1	3	4	-	-	1	1	-	8	4	70	-	-	
15	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	15	-	-	
16	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	1	-	1	1	2	6	2	-	-	2	-	6	4	32	-	-	
17	-	-	3	2	13	3	-	-	1	2	14	3	-	-	1	-	1	1	2	-	1	-	-	4	68	-	-	
Alls	-	2	75	105	254	29	-	8	66	124	449	104	26	61	38	24	59	34	39	61	51	25	162	182	6468	-	-	

*) Sleppt er heimilisfólkinu í Skálholti (59 manns) svo og 58 einstaklingum með ótilgreindan aldur *excluding 59 persons of the bishop's household at Skálholt as well as 58 persons with unknown age.*

Tafla 14 (frh.). D. Alls A, B, C total*).

Heimilis- stærð	Hús- bændur	Hús- maður	Synir						Dætur						Aðrir karlættingjar						Aðrir kvenættingjar						
			1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	57	26	1	1	1	2	-	-	-	4	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3	115	79	8	4	7	5	3	-	18	5	4	6	10	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
4	185	139	31	22	14	21	20	-	31	15	18	16	20	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	2	7
5	247	200	76	35	34	27	35	-	56	36	30	44	49	-	3	1	-	2	1	2	-	1	1	3	6	11	
6	209	183	78	67	40	34	44	-	72	66	52	35	33	-	-	-	-	2	7	-	-	-	-	-	3	9	
7	187	166	94	70	54	37	35	-	90	70	42	42	15	2	1	-	1	1	1	8	-	-	1	2	5	11	
8	115	106	55	50	51	33	28	-	68	53	38	29	19	-	-	1	1	1	-	10	-	-	-	-	2	10	
9	76	70	51	48	30	23	12	-	49	39	28	25	10	-	2	-	-	-	-	2	1	1	-	-	4	4	
10	50	45	37	21	23	16	10	-	45	39	21	20	2	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	4	3	
11	35	33	22	19	24	8	11	-	36	36	19	14	3	-	2	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	1	
12	10	10	10	6	7	4	3	-	8	11	6	7	3	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	
13	5	5	3	6	1	4	1	-	6	3	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
14	5	4	3	3	2	4	1	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
15	1	1	-	1	2	-	-	-	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
16	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
17	4	3	-	1	1	1	-	-	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
Alls	1379	1071	469	354	291	219	203	-	482	381	269	241	170	2	9	2	2	4	4	42	4	2	2	5	28	60	

Heimilis- stærð	Karlhjú						Kvenhjú						Aðrir karlar						Aðrar konur						Alls	
	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12	7	8	9	10	11	12		
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76
2	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	1	1	7	114
3	-	-	5	6	5	1	-	-	1	5	4	8	4	-	1	2	1	1	-	-	7	4	2	15	345	
4	-	1	15	12	11	-	-	1	13	19	28	6	-	12	4	3	6	3	2	3	7	4	25	21	740	
5	-	-	20	16	31	5	-	2	18	22	71	10	8	12	11	5	11	4	6	12	11	5	29	26	1235	
6	-	-	12	21	28	3	-	2	15	20	68	18	1	9	8	1	6	9	13	13	10	6	11	36	1254	
7	-	1	13	25	39	6	-	2	11	19	86	30	5	19	5	2	7	8	7	13	7	2	31	36	1309	
8	-	1	10	9	33	3	-	1	8	18	65	14	7	5	5	1	7	6	7	4	3	3	14	26	920	
9	-	-	4	9	33	5	-	-	4	16	43	14	5	5	5	2	8	2	5	5	3	4	16	21	684	
10	-	-	3	12	24	3	-	-	3	8	47	8	3	4	4	4	1	1	3	8	3	2	6	11	500	
11	-	-	5	2	27	1	-	-	1	7	35	6	1	3	-	-	5	4	-	1	2	-	6	12	385	
12	-	-	-	4	8	1	-	-	1	2	8	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	1	120	
13	-	-	1	1	4	-	-	-	-	2	6	1	-	1	1	-	-	-	1	1	-	1	-	3	65	
14	-	-	-	1	5	1	-	-	1	1	10	1	1	-	1	3	4	-	-	1	1	-	8	4	70	
15	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	15	
16	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	2	1	-	1	2	6	2	-	-	-	2	-	6	4	32	
17	-	-	3	2	13	3	-	-	1	2	14	3	-	-	1	-	1	1	2	-	1	-	-	4	68	
Alls	-	3	92	120	274	32	-	9	81	141	494	119	33	72	48	25	66	40	47	68	55	30	176	212	7932	

Manntal 1729

* Sleppt er heimilisfólkinu í Skálholti (59 mauns). Einnig 61 einstaklingi með ótilgreindan aldur og 25, sem ekki töldust til neins heimilis excluding 59 persons of the bishop's household at Skálholt. Also excluding 61 persons with unknown age and 25 persons not belonging to a households.

Tafla 15. Mannfjöldi á öllu landinu samkvæmt manntali 1785, eftir sýslum, kyni og aldri.
The Icelandic population according to census 1785, by counties, sex and age.

	Aldursskleið <i>age groups</i>																						Alls		Alls
	0—9		10—19		20—29		30—39		40—49		50—59		60—69		70—79		80—89		90—		Ótilgr.		Alls		
	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	Ka.	Ko.	
Gullbringusýsla ..	206	219	275	263	245	244	203	198	141	186	108	169	69	99	12	25	2	4	-	-	14	7	1275	1414	2689
Kjósarsýsla	96	91	90	125	70	63	57	79	49	68	38	50	10	29	11	13	3	3	-	-	7	6	440	527	967
Borgarfjarðars. . .	109	137	180	184	110	121	83	99	68	107	63	85	29	59	8	20	2	1	-	-	13	24	665	837	1502
Mýrasýsla	92	83	119	126	80	100	88	101	52	65	28	73	21	40	8	16	-	1	-	1	1	3	489	609	1098
Hnappadalsýsla . .	52	48	48	57	23	45	28	50	18	31	29	17	12	21	3	4	-	-	-	-	-	1	213	274	487
Snæfellsnessýsla .	249	288	297	277	239	244	187	261	138	160	144	156	55	101	11	22	-	2	-	-	6	9	1326	1520	2846
Dalasyýsla	137	149	138	187	105	114	92	130	57	88	52	97	50	69	4	23	1	4	-	-	-	3	636	864	1500
Barðastrandars. .	235	270	208	238	184	195	125	180	103	139	83	136	60	77	16	22	2	10	-	-	4	1	1020	1268	2288
Ísafjarðarsýsla ..	419	357	367	359	274	309	207	257	132	217	154	168	63	128	17	44	-	4	-	-	26	29	1659	1872	3531
Strandasyýsla	54	55	65	79	48	77	45	51	29	48	24	56	18	26	5	15	-	2	-	-	-	-	288	409	697
Húnavatnssýsla .	171	232	162	219	148	207	135	187	79	129	90	120	32	77	4	26	1	1	-	-	4	2	826	1200	2026
Skagafjarðarsýsla	219	234	245	287	197	274	148	229	101	140	97	180	53	79	16	24	2	4	-	-	9	19	1087	1470	2557
Eyjafjarðarsýsla .	247	257	286	379	174	257	139	201	121	192	84	135	47	68	22	24	-	6	-	-	4	3	1124	1522	2646
Pingeyjarsýsla ...	219	226	260	324	161	260	129	195	102	156	82	142	45	65	12	23	6	3	-	-	4	5	1020	1399	2419
Múlasýsla	345	369	337	433	241	298	170	269	161	219	109	182	96	116	28	42	5	8	2	-	23	26	1517	1962	3479
Skaffafellssýsla ..	180	209	219	239	129	161	98	123	100	141	66	116	36	75	10	30	2	4	-	-	12	20	852	1118	1970
Vestm.eyjasýsla .	10	25	29	30	15	15	16	18	17	26	11	15	7	5	1	1	-	-	-	-	-	5	106	140	246
Rangárvallasýsla	326	358	379	410	238	320	214	258	180	255	152	276	85	144	31	64	3	7	-	1	9	17	1617	2110	3727
Árnessýsla	357	389	453	534	255	326	173	259	177	270	157	268	78	136	24	59	5	5	-	-	9	14	1688	2260	3948
Alls <i>total</i>	3729	3996	4157	4750	2936	3630	2337	3145	1825	2337	1571	2441	875	1414	243	497	34	69	2	2	145	194	17848	22775	40623

Translation: Ka(rlar): males. Ko(nur): females. Ótilgr(eint): unknown. Alls: total.

English summary.

During the recent decades an increasing amount of social research has been concentrated on population issues and the economic impacts of population growth. The census tabulations of this work are integral elements of a demographic time series from a country which is technically and economically highly developed today.

The tradition of collecting and preserving population data is of old date in the Nordic countries. In this part of the world parish registers were established in the mid-17th century and elaborate statistics on the movement of the population is available in Sweden and Finland at each administrative level ever since 1749. In Iceland, which was part of Denmark until 1918 and in union with Denmark until 1944, three modern censuses were taken in the 18th century. Statistical tables based on the population census of 1703 including all Iceland were published by Hagstofa Íslands in 1960. Tables 1—14 of the present work are based on census returns from three counties in 1729 (Árnes-, Rangárvalla- and Hnappadalssýsla). These census lists served as test data at the development of a data system for processing of census returns at the Institute of Statistics, Copenhagen University. Contrary to the censuses of 1703 and 1729 no lists of individual inhabitants are available from the census of 1785. Apart from a blank registration form, the official instructions, and the figures in table 15 on the population by county, sex, and 10-years age groups, little is known about this census. No completed forms appear to have been handed down to present times. In addition to these censuses, basic materials from a tax census of 1763 and from the aggregate census of 1769 have been preserved. Prior to 1785 the available Icelandic parish registers generally are in a bad condition and therefore of limited use for the purpose of family reconstitution. A wealth of detailed land registers are preserved from the 17th — 19th centuries in Iceland, the most important being Árni Magnússon's land register created during 1702—14. This material and the censuses of 1703 and 1729 is an inexhaustible source of information on the nature of the settlement, of the ownership to the means of production, and of central economic properties of each dwelling unit in the early 18th century.

The historical background of the 1703-census was complaints from the Icelanders to the King due to extraordinary difficult living conditions caused by climatic disasters and possibly by the existing monopoly on external trade. Thus the main purpose of this census was to recognize the size and structure of the population in order to see which Governmental measures should be taken eventually. In order to evaluate the internal economic situation, the land register of Árni Magnússon was created at the same time. However, the public authorities in Iceland and Denmark did not succeed in handling these social mass data statistically. The objective influence of this information on formation of the actual economic and social political measures, therefore, appears to have been limited. The census of 1729, evidently coming into being after an initiative of the King's prefect in Iceland, Niels Fuhrmann, was possibly intended to serve as a source of information for the public authorities in case of being ordered by the King to procure, either by persuasion or eventually by compulsion, some Icelandic emigrants as part of the on-going Danish resettlement of Greenland. Though this plan did not come into being, it has to be reckoned with as a possible cause of incompleteness and erroneous reporting of personal data in the nominative census lists.

Contrary to the census of 1703 very few paupers are present in the census of 1729. Until the mid-19th century village settlement was practically unknown in Iceland. The scattered and isolated habitations, therefore, may easily be identified in the censuses and the land registers from the 18th — 19th centuries. Comparison of the land registers from c. 1695, 1702—14 and the 1840'ies with the census lists from the three counties in 1703 and 1729 reveals that a maximum of only 16 habitations are likely to have evaded registration in the census of 1729. The 1703 census obviously served as an example when the 1729 census was taken. However, registration criteria like „marital status“, „state of health“, and „position in household“ were not stated explicitly in the official instructions.

The general level of literacy and education has traditionally been high in Iceland. Even in the early 18th century, therefore, most people were well aware of their exact age and of their genealogical relationships. In both censuses age is reported in completed years. The age of children in age 0 is usually indicated in days, weeks, months or winters. For both sexes heaping at ages ending in 0 and 5 is evident above age 40. Moreover, an increasing preference of even ages to odd ages is evident from age 30 and older. Age heaping is pronounced in the first year of life too. Very few children are

found in age 29—52 weeks. Contrary to the census of 1729 there does not appear to have been any general motive for misinformation of age in the census of 1703. Though impossible to certify in details the quality of the age reportings of the 1729 census is not likely to be highly inferior to that of the 1703 census. In both censuses an increasing surplus of females above age 15 does indicate that the general level of mortality must have been very high. The age-specific proportions married of each sex tend to be significantly higher in the 1729 census than in the 1703 census, especially in the younger ages. In 1703 a proportion of c. 27% (1729: c. 35%) of the population was below age 15 and 4,7% (1729: c. 11%) above age 65. In both censuses status as married, whether stated explicitly or implicitly, to a very wide extent implies status as head of household (housewife) and vice versa. The economically active element of the Icelandic household appears to have been remarkably independent of changes in climate and level of mortality in the early 18th century.

Prior to c. 1860 the Icelandic society was entirely rural in character. There was no significant change in the number of habitations capable of providing the living of a family. All habitable farms were occupied in about 1703. Formation of young families, therefore, must have been extremely limited at that time. Marriage had to be postponed, and population growth is likely to have been stagnant or even negative for some years prior to 1703. In the years 1707—08 an extremely severe disaster descended upon the population in the shape of a smallpox epidemic. The marital birth spaces, the increase of the proportion of population married, especially in the young age groups, and the enlarged proportion of the population below age 15, altogether discernible in the 1729 census, indicates the existence of an extremely high level of marital fertility, intensive formation of young families, i. e. a drastical fall in the age at marriage, and consequently an immediate and explosive growth of the population through the birth rate just after the crisis. Demographic experiences from other Nordic areas and from Iceland in the 19th century seem to support the notion, that the dramatic increase of the population above age 65, i. e. aging of the age structure in the census of 1729, is likely to be caused by specific age patterns of mortality linked up with demographic crises in pre-transitional societies. Detailed proof of this interpretation, however, is beyond the limits of this work.

Áður út gefnar skýrslur um manntöl.

Earlier publications on population censuses.

1703. Manntal á Íslandi árið 1703 (sjálfar nafnaskrár manntalsins). Rvík 1923—1947. Manntalið 1703. Hagskýrslur Íslands II, 21. Þorsteinn Þorsteinsson: Manntalið 1703. Andvari 72. árg. Enn fremur Landshagsskýrslur fyrir Ísland 1903, bls. 70—80 og 108—111. Pétur Zóphóníasson: Manntöl á Íslandi á 18. öld. Eimreiðin 21. árg.
1762. Pétur Zóphóníasson: Manntöl á 18. öld.
1769. Olaus Olavius: Ökonomisk Reise igiennem Island, Kph. 1780, bls. 657—658.
1785. Pétur Zóphóníasson: Manntöl á 18. öld.
1801. Magnús Stephensen: Island i det 18. Aarhundrede, Kph. 1808, bls. 270.
J. Johnsen: Jarðatal á Íslandi, Kph. 1847, bls. 397—403.
- 1835, 1840 og 1845. Johnsens Jarðatal, bls. 397—403.
1850. Skýrslur um landshagi á Íslandi I. bd., bls. 1—49.
1855. Skýrslur um landshagi á Íslandi I. bd., bls. 405—479.
1860. Skýrslur um landshagi á Íslandi III. bd., bls. 45—167.
1870. Skýrslur um landshagi á Íslandi V. bd., bls. 233—362.
1880. Stjórnartíðindi fyrir Ísland, C. deild 1884, bls. 12—63.
1890. Stjórnartíðindi fyrir Ísland, C. deild 1893, bls. 6—73.
1901. Manntal á Íslandi hinn 1. nóvember 1901, Kph. 1904, og Landshagsskýrslur fyrir Ísland 1903, bls. 123—222.
1910. Manntal á Íslandi 1. desember 1910. Rvík 1913.
1920. Manntal á Íslandi 1. desember 1920. Hagskýrslur Íslands 46.
1930. Manntal á Íslandi 2. desember 1930. Hagskýrslur Íslands 92.
1940. Manntal á Íslandi 2. desember 1940. Hagskýrslur Íslands 122.
1950. Manntal á Íslandi 1. desember 1950. Hagskýrslur Íslands II, 18.
1960. Manntal á Íslandi 1. desember 1960. Hagskýrslur Íslands II, 47.

Hagstofa Íslands

gefur út eftirtalin rit:

1. **Hagskýrslur Íslands** koma út öðru hverju í sjálfstæðum, tölusettum heftum. Þar eru birtar ýtarlegar skýrslur um efni, sem Hagstofan tekur til meðferðar (Verslunarskýrslur, Búnaðarskýrslur, Sveitarsjóðareikningar, Mannfjöldaskýrslur, Alþingiskosningar, Dómsmálaskýrslur o. fl.). Í I. útgáfuflokki Hagskýrslna, sem hófst 1914, voru 132 rit, í II. útgáfuflokki, sem hófst 1951 hafa komið út 57 rit. — Áskrifendum Hagskýrslna er tilkynnt útkoma rita jafnóðum og þau rit koma út, og þeir eru beðnir að senda greiðslu. Að henni mótttekinni eru rit send þeim í pósti.
2. **Hagtíðindi, mánaðarrit.** Þar eru birtar mánaðarlegar eða ársfjórðungslegar skýrslur um utanríkisverslun, fiskafla, þróun peningamála, framfærsluvísitölu og aðrar vísitölur, og árlegar skýrslur um ýmisleg efni, sem ekki þykir taka að birta í sérstöku hefti af Hagskýrslum. — Árlegt áskriftargjald Hagtíðinda er 250 kr.
3. **Statistical Bulletin** er sameiginlegt rit Hagstofunnar og Seðlabanka Íslands. Það er á ensku — enda ætlað útlendingum — og kemur út ársfjórðungslega (frá og með 1963, þar áður var það mánaðarrit). **Statistical Bulletin** svipar til Hagtíðinda að því er varðar birtingarefni, en er yfirgripsmína. Erlendir áskrifendur þessa rits fá það ókeypis, en innanlands er árlegt áskriftargjald þess 150 kr.
4. **Íbúaskrá Reykjavíkur** kemur út á hverju vori. Í henni eru allir íbúar Reykjavíkur næstliðinn 1. desember samkvæmt þjóðskrá, með þeim upplýsingum, sem hún hefur að geyma um hvern mann. Íbúaskrá Reykjavíkur 1. desember 1973 var 1460 bls., og verð 5800 kr. í bandi. Upplag þessarar bókar er mjög takmarkað, enda við það miðað, að hún seljist upp.
5. **Skrár yfir fyrirtæki á Íslandi 1969.** Hér er birtur frumstofn hinnar nýju heildarskrár Hagstofunnar yfir fyrirtæki á Íslandi (þar eru með bændur, útgerðarmenn, iðnmeistarar o. s. frv.). Í þessu riti eru þríþættar uppláttarskrár, þar á meðal skrár, þar sem atvinnufyrirtækjum, stofnunum og félagsamtökum er skipt í 165 starfsgreinar. — Rit þetta kostar 1600 kr. í bandi. Viðaukar við rit þetta hafa verið gefnir út, síðast í apríl 1973.
6. **Skrár yfir dána**, með fæðingardeg, dánardegi, heimili og fleiri upplýsingum um dána, koma út árlega í fjölrítuðu hefti. Fyrsta heftið, með dánnum 1965—67, kostar 130 kr., skrár yfir dána 1969 og 1970 kosta 80 kr. hvorar um sig, skrár yfir dána 1971 100 kr., og skrár yfir dána 1972 130 kr.

Afgreiðsla ofan greindra rita er í Hagstofunni, Alþýðuhúsinu, Hverfisgötu 8—10 (3. hæð), Reykjavík. Sími 26699. — Rit eru send gegn póstkröfu, ef þess er óskað, þó ekki rit í liðum 4 og 5.